Ազգ
Azg armenian daily
12 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2001 ՈՒՐԲԱԹ 4(2208)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թուրքիան պատժամիջոցներ է նախապատրաստել Ֆրանսիայի դեմ

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Անկարան, որը բավականին ցավոտ է գնահատում հայերի ցեղասպանության ճանաչմանը նպատակաուղղված Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի հետագա ձեռնարկումները կանխելու հնարավորությունները, պատրաստել է Ֆրանսիայի դեմ պատժամիջոցների մի ցանկ, որոնք կկիրառվեն երկրի խորհրդարանի վերին պալատի կողմից օրինագիծն ընդունվելու դեպքում:

Թուրքական «Միլլիեթ» թերթի հաղորդման համաձայն, եթե հունվարի 18-ին Ֆրանսիայի Ազգային ժողովի գերագույն խորհուրդն ընդունի հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ օրինագիծը, ապա Թուրքիայի արտգործնախարարության պատրաստած պատժամիջոցների ցանկը կներկայացվի երկրի կառավարությանը: Ըստ «Միլլիեթ»-ի, նշված փաստաթուղթը ներառում է տարբեր աստիճանի պատժամիջոցներ Ֆրանսիայի դեմ, որոնք առնչվում են երկու երկրների քաղաքական, ռազմական, առեւտրային, տնտեսական եւ մշակութային հարաբերություններին:

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Պայքար մենաշնորհների դեմ

Մենաշնորհների առկայությունը եւ դրանց դեմ պայքարն ազատ տնտեսական հարաբերություններում ամենացավոտ եւ ամենաբարդ երեւույթներից են: Զարգացած շուկայական երկրներում վերջին հարյուր տարվա ընթացքում մշակվել եւ ստեղծվել է մի ողջ զինանոց մենաշնորհների դեմ պայքարի՝ սկսած համապատասխան օրենքներից եւ ֆինանսատնտեսական համալիր միջոցառումներից, մինչեւ վարչական եւ նույնիսկ ոստիկանական միջամտությունները: Գործարարը գերշահույթ ստանալու մոլուցքով տարված, միշտ էլ հակված է միանձնյա տիրապետելու, իր կամքը, այսինքն՝ գինը, պարտադրելու շուկայի այս կամ այն հատվածին, հարվածելով սպառողի շահերին, պատճառ դառնալով հասարակական անարդարությունների, խռովությունների:

Հայ իրականության մեջ որպես ավանդականորեն եւ կյանքի փորձով անցած միակ ազատական գաղափարախոսություն ՌԱԿ-ն է, որ իր ծրագրում այդքան կարեւորությամբ է շեշտել մենաշնորհների դեմ պայքարի անհրաժեշտությունը՝ ամբողջովին դավանելով հանդերձ ազատ շուկայական հարաբերությունների սկզբունքներն ու գործառույթները, դրանց մեջ տեսնելով մեր ժողովրդի, այս պարագայում՝ մեր երկրի առաջընթացը:

Ինչ վերաբերում է մեր երիտասարդ հանրապետությանը, որի ղեկավարները սկզբնական խարխափումներից հետո կողմնորոշվեցին դեպի շուկայական հարաբերություններ, ազատականությունը, ազատ տնտեսվարությունը ընկալվեց իր ամենապրիմիտիվ ձեւով՝ որպես արագ հարստանալու եղանակ, միջոց: Եվ արդեն այլ բան չէր կարող լինել նույն այդ ղեկավարների համար, ովքեր սնված եւ թրծված լինելով խորհրդային կենտրոնացված տնտեսության ու դրա ստվերային բավիղներում, ազատ տնտեսական հարաբերություններում հանկարծ գտան իրենց, եւ ո՛չ թե երկրի համար արագ հարստանալու հնարավորություն: Յուրաքանչյուր պետական պաշտոնյա, չինովնիկ, բարձրաստիճան սպա թե պատգամավոր ոտնգլխով մտավ անձնական «բիզնեսների» մեջ, տեր դարձավ կամ իր մտերիմներին տեր դարձրեց տարբեր «օբյեկտների», որի արդյունքում այսօր Հայաստանում ունենք այն, ինչ որ ունենք հետամնաց տնտեսություն, խեղված եւ վարկաբեկված ազատականություն, սոցիալական անարդարություն եւ համատարած մենաշնորհներ, որոնց դեմ ամենեւին պատահական չէ, որ ցարդ չունենք հասարակության լայն խավերին պաշտպանող օրենքներ, եւ առաջին հերթին՝ օրենք մենաշնորհների դեմ:

Վերջին օրերին հասարակությունը, մամուլը եւ, բարեբախտաբար, կառավարությունը սեւեռված են դեղորայքի ներքին շուկայում արձանագրված՝ երբեմն մինչեւ 60 տոկոսանոց թանկացումների վրա: Կառավարությունը նոր է հայտնագործում, որ ստեղծված կացությունը հետեւանք է մենաշնորհային գործունեության: Եվ պետեկամուտների նախարարը փորձում է բեկում մտցնել վիճակի մեջ՝ օգտագործելով «բլիթ եւ մտրակ» քաղաքականությունը: Բայց ո՞ւր է օրենքը մոնոպոլիաների դեմ: Մեր ներկայիս խորհրդարանը, որտեղ հավաքված են մեր ազգային... մոնոպոլիստներից շատերը կամ նրանց հովանավորողները, երբեւիցե ընդունելո՞ւ են նման օրենքներ:

Այսօր դեղորայքի շուկան է տժժում, վաղը կենսական մյուս ապրանքներում տիրապետողների շահերի հետ է հասարակությունը բախվելու: Եթե ներկա կառավարությունը ցանկանում է խուսափել հետագա բախումներից, որոնցից ամենաասարսափելին մեր հայրենակիցների «ոտքով քվեարկելու», արտագաղթելու պասիվ բողոքն է, ապա հիմա՛ պետք է մշակի եւ Ազգային ժողովին պարտադրի ընդունել մենաշնորհների դեմ պայքարի օրենքներ:

ՏԱՐԱԾԱՇՐՋԱՆ

Թուրքիան ցանկանում է դիվանագիտական շփումներ հաստատել Հայաստանի հետ

Օրակարգում Հարավային Կովկասից Ռուսաստանին հեռացնելու ամերիկյան նախագիծն է

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Պաշտոնական տեսակետներ արտահայտող «Թըրքիշ դեյլի նյուզ» օրաթերթը, վկայակոչելով Թուրքիայի ԱԳՆ բարձրաստիճան մի դիվանագետի, հաղորդում է, թե պաշտոնական Անկարան «ցանկանում է դիվանագիտական շփումներ հաստատել Հայաստանի հետ, ինչը դեռ չի նշանակում լիակատար դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատում Երեւանի հետ»: Անանուն դիվանագետը նշել է, որ «թեեւ Թուրքիան հատուկ նշանակություն է տալիս ԼՂ հակամարտությանը, այնուամենայնիվ հակամարտության կարգավորումը կամ հարցի նկատմամբ Երեւանի դիրքորոշման փոփոխումը նախապայման չէ Անկարայի եւ Երեւանի միջեւ երկխոսություն սկսելու համար»: Դիվանագետի խոսքերից կարելի է կռահել, որ եվրոպական տարբեր երկրների խորհրդարաններում հայկական բանաձեւի շուրջ քննարկումները եւս խոչընդոտ չեն Հայաստան-Թուրքիա շփումների համար. «Եվրոպական երկրների սեւեռուն ուշադրությունը հայկական բանաձեւի առիթով բերել է նրան, որ ամբողջ աշխարհում զգացվում են հակաթուրքական տրամադրություններ»: Հենց այս պատճառով, նշում է թերթը, Թուրքիայի կառավարության քննարկմանն է ներկայացվել հայ-թուրքական հարաբերությունների բարելավման հիմնարար նախագիծ:

Հայաստանի արտաքին գերատեսչության ղեկավար Վ. Օսկանյանը տարեվերջյան ամփոփիչ մամլո ասուլիսում Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների մասին ասաց հետեւյալը. «Հակառակ մեր վարած ներգրավման քաղաքականության, դեռեւս էական առաջխաղացում չկա՝ հիմնականում ԼՂ եւ Հայոց ցեղասպանության խնդիրների պատճառով: Ցեղասպանության ճանաչման գործընթացի հետ կապված Թուրքիան այս տարի առավել ծայրահեղական քաղաքականություն է իրականացրել: Այնուհանդերձ, թուրք հասարակայնության մեջ երկկողմ հարաբերությունների խնդրահարույց հարցերը երկխոսության միջոցով լուծելու որոշակի տեղաշարժ կա: Հայաստանը հաստատակամ է երկխոսություն սկսելու հարցերի լայն փաթեթի շուրջ, որը կներառի պատմական, դիվանագիտական, տնտեսական եւ մշակութային խնդիրներ: Ցեղասպանության ճանաչումը ՀՀ արտաքին քաղաքական օրակարգում ընդգրկելը խնդրահարույց հարցերը վեր հանելու եւ Թուրքիայի հետ հարաբերությունները կարգավորելու նպատակ է հետապնդում: Սակայն Ցեղասպանության ճանաչումը երբեք նախապայման չի հանդիսացել Հայաստանի կողմից հայ-թուրքական հարաբերությունների բնականոնացման համար»:

Տես ♦ էջ 2

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆ

Երբ ռադիոհեռուստատեսության ոլորտը դառնում է «կռվախնձոր»

Խորհրդարանը չի ուզում հրաժարվել իր լիազորություններից

ԳՌՈ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ինչպես ասում են՝ բանը հասավ դիվանբաշուն: Թերեւս ոչ մի օրենք այնքան չի չարչրկվել, որքան ՀՀ «Ռադիոյի եւ հեռուստատեսության մասին» օրինագիծը: Նախքան այն կընդունվեր հոկտեմբերի 9-ին, օրինագիծը մի քանի անհաջող փորձեր արդեն կատարել էր խորհրդարանով անցնելու: Իսկ երբ երկրորդ ընթերցման ներկայացվեց, պարզ դարձավ, որ խորհրդարանը սկզբունքորեն պնդելու է՝ ոլորտում լիազորությունների փայատեր դառնալու ուղղությամբ: Օրինագծի հեղինակ Սերգո Երիցյանը քրտնաջան փորձում էր խորհրդարանին խելքի բերել, թե այլեւս հանրային դարձող Ազգային ռադիոհեռուստատեսության գործունեությունը կանոնակարգող ապագա խորհրդի, ինչպես նաեւ մասնավոր ռադիոհեռուստատեսության ոլորտը կարգավորող Ազգային հանձնաժողովի համար հաշվետու լինելու ամենահարմար մարմինը նախագահն է, իսկ ԱԺ-ի «ոտնձգությունները» կարող են որոշակի թյուրիմացությունների տեղիք տալ: Բացի այդ, լիազորությունների տարանջատման առումով անորոշությունների եւ անհստակությունների շարք է սկսվելու: Խորհրդարանը, սակայն, անհաղորդ մնաց զգուշացումներին եւ օրենքն ընդունեց իր նախընտրած տարբերակով: Թվում էր, թե բացի զանգվածային լրատվամիջոցներից ոչ ոք ուշադրություն չէր դարձնելու ԱԺ-ին վերապահված լիազորություններին, սակայն որքան բուռն էին խորհրդարանական քննարկումները, նույնքան սկզբունքային էր հանրապետության նախագահի վերաբերմունքը օրենքին: Նախագահը չվավերացրեց այն, փոխարենը, ելնելով սահմանադրական իր իրավունքից, հունվարի 10-ին օրինագծում մի քանի առարկություններով մտավ Սահմանադրական դատարան՝ հանձին իր պաշտոնական ներկայացուցչի՝ Դավիթ Հարությունյանի:

Տես ♦ էջ 3

Հայաստանը ողջունում է Մինսկի խմբի շրջանակներում Ռուսաստանի ակտիվացումը

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՄՆԱՐՔ: Հայաստանը ողջունում է ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի շրջանակներում ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը նպատակաուղղված ջանքերն ակտիվացնելու Ռուսաստանի ձգտումը: Այդ մասին հայտարարեց Հայաստանի նախագահի մամլո-քարտուղար Վահե Գաբրիելյանը՝ պատասխանելով Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցի շուրջ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ Ռուսաստանի հարաբերությունների ինտենսիվացման վերաբերյալ ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի Բաքու կատարած պաշտոնական այցի ընթացքում արած հայտարարության նկատմամբ Հայաստանի նախագահի վերաբերմունքը հայտնելու ՄՆԱՐՔ գործակալության խնդրանքին:

Մամլո-քարտուղարի խոսքերով, Ռուսաստանը ԼՂ հակամարտությունը կարգավորելու նպատակով ստեղծված ԵԱՀԿ, այսպես կոչված, «Մինսկի խմբի համանախագահ է եւ եթե ցանկանում է ակտիվացնել իր դերն այդ շրջանակներում, մենք միայն կողջունենք դա»:

Մեկնաբանելով Ադրբեջանի հետ երկկողմ ռազմական համագործակցությունը զարգացնելու Ռուսաստանի ձգտման մասին Վլադիմիր Պուտինի հայտարարությունը՝ Հայաստանի նախագահի մամլո-քարտուղարը հայտարարեց. «Որքան հայտնի է, Ադրբեջանը ձգտում է նաեւ ՆԱՏՕ-ի անդամ դառնալ: Թե որքանով է դա համատեղելի ՌԴ հետ ռազմական համագործակցության հետ, ցույց կտան ժամանակը եւ հետագայում ձեռնարկվելիք կոնկրետ քայլերը»:

Գաբրիելյանի խոսքերով, «առայժմ վաղ է եզրակացություններ անելը եւ տարածաշրջանի վրա այցի ազդեցությունը գնահատելը: Ամեն դեպքում Հայաստանն իր քաղաքականությունը եւ հարաբերությունները կառուցում է իր շահերից ելնելով»:

Երեւանի քաղաքապետ նշանակվեց Ռոբերտ Նազարյանը

Նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը երեկ Ալբերտ Բազեյանին Երեւանի քաղաքապետի պաշտոնից ազատելու հրամանագիր է ստորագրել: ՀՀ նախագահի մամլո գրասենյակը տեղեկացնում է, որ նույն օրվա մեկ այլ հրամանագրով Ռոբերտ Նազարյանը նշանակվել է Երեւանի քաղաքապետ:

Ռոբերտ Նազարյանը ծնվել է 1956 թ. Երեւան քաղաքում:

1978 թ. ավարտել է Երեւանի Կ. Մարքսի անվան պոլիտեխնիկական ինստիտուտը՝ ինժեներ-շինարար որակավորմամբ: Երկար տարիներ աշխատել է շինարարության ոլորտում:

1997-2000 թ. փետրվար ամիսը եղել է ՀՀ էներգետիկայի նախարարի տեղակալը, 2000 թ. փետրվար-մայիս ամիսներին՝ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարը:

2000 թ. մայիսից մինչ նոր նշանակումը Ռ. Նազարյանը զբաղեցնում էր ՀՀ էներգետիկայի նախարարի տեղակալի պաշտոնը:

Անկուսակցական է: Ամուսնացած է, ունի երկու երեխա:

ԸՆԹԱՑԻԿ

3 օր ժամանակ դեղորայք ներմուծողներին

Պետեկամուտների նախարարի մամուլի ասուլիսը

ՀՀ պետեկամուտների նախարար Անդրանիկ Մանուկյանի երեկ հրավիրած մամուլի ասուլիսի հիմնական թեման դարձյալ դեղորայքի գների բարձրացումն էր, իսկ ավելի կոնկրետ, թանկացման հեղինակների՝ դեղեր ներմուծողների հետ հանդիպման արդյունքները: 45 ընկերությունների հետ նախարարի հանդիպմանը պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել 3 օրվա ընթացքում համաձայնության գալ խնդրի շուրջ: Հանդիպման ժամանակ դեղեր ներկրող ընկերությունների ղեկավարներն իրենք էին քննադատել նրանց, ովքեր գները բարձրացրել էին 20 տոկոսից ավելի: Անդրանիկ Մանուկյանն իր հերթին հավաստեց, որ դեղատների սեփականատերերը չեն ցանկանում բարձրացնել գները, ինչը նրանց պարտադրում են ներմուծողները: Թանկացման պատճառներից մեկը դեղագործական ընկերությունները համարել են այն, որ իրենք տեղյակ չեն եղել, որ բացի ավելացված արժեքի հարկից այլ վճար (մաքսատուրք) նախատեսված չէ: Սա, իհարկե, խիստ տարօրինակ է թվում, քանզի դեղերի բիզնեսով զբաղվողների թվում ընդգրկված են նաեւ ԱԺ պատգամավորներ, որոնք անմիջական մասնակցություն են ունեցել օրենսդրական փոփոխությունների շուրջ ծավալված քննարկումներին:

Պետեկամուտների նախարարը կրկին հավաստեց իր այն համոզմունքը, որ այս թանկացումը սաբոտաժ էր եւ ուներ հովանավորողներ: Խորհրդարանում այդ հովանավորներից մեկը նրա կողմից համարվեց առողջապահության եւ սոցիալական ապահովության հանձնաժողովի նախագահ Գագիկ Թադեւոսյանը:

«Ազգի» հարցին, թե դեղեր ներմուծողներին ինքը տեղեկացրե՞լ է, որ իրենց մենաշնորհի դեմ իր խոստացած քայլերը կձեռնարկի, Անդրանիկ Մանուկյանը պատասխանեց, որ հանդիպման ժամանակ դա ասվել է, եւ ինքն ամեն ինչ կանի այդ մենաշնորհի վերացման համար: Նա անհավանական համարեց նաեւ այն մտահոգությունը, որ եվրոպական հայտնի դեղագործական ընկերություններն այլեւս Հայաստանում դեղեր չեն վաճառի, քանի որ ոչ ոք չի ցանկանա շուկա կորցնել եւ իր դեղերը կվաճառի մեկ այլ տեղական ընկերությանը: Ինչ վերաբերում է մաքսանենգության մեծացման վտանգին այս ոլորտում, ապա նախարարը խոստացավ դրա դեմն առնել եւ նշեց, որ մաքսանենգությունից դժգոհում էին նաեւ դեղեր ներկրող ընկերությունները:

«Այնուամենայնիվ, դեղամիջոցները կթանկանա՞ն», հարցին Անդրանիկ Մանուկյանը պատասխանեց, թե հուսով է, որ ոչ եւ անգամ հնարավոր է էժանացում: Բանն այն է, որ մինչ այժմ դեղերը գնվել են էժան գներով, բայց Հայաստան մուտքագրվել ապրանքագրային (ինվոյսային) շատ բարձր գներով: Դա էլ Հայաստանում դեղերի թանկության պատճառն է: Ավելացված արժեքի հարկի կիրառումից հետո եւ սահմանին գանձելու դեպքում, ըստ մաքսային նոր օրենսգրքի, մաքսային մարմինները իրավունք կունենան ճշտելու դեղերի ապրանքագրային արժեքները եւ մուտքագրել միջազգային շուկայի, այլ ոչ թե ներմուծողների ներկայացրած գներով: Այս դեպքում դրանց վրա ավելացված արժեքի հարկ կիրառելը գների բարձրացման չպետք է հանգեցնի: Ասուլիսի վերջում պետեկամուտների նախարարը խոստացավ, որ եթե մինչեւ երկուշաբթի օրը դեղագործական ընկերությունները բացասական պատասխան տան դեղերի շուկայում արհեստականորեն ստեղծված իրավիճակի վերացման առաջարկին, ապա նրանց նկատմամբ կկիրառվի հարկային խիստ վարչարարություն, ինչի իրավունքը հարկային մարմինները մինչեւ 2001 թ. հունվարի 1-ը չեն ունեցել:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Թուրքիան ցանկանում է դիվանագիտական շփումներ հաստատել Հայաստանի հետ

Սկիզբը էջ 1

ԼՂ հարցում Թուրքիայի դերի մեծացման հավանականության մասին պրն Օսկանյանը նշեց. «Այս պահին հնարավոր չէ, քանի որ Թուրքիան ուղղակի ի վիճակի չէ իր վարած քաղաքականության պատճառով դրական դեր խաղալ: Եթե չլիներ Թուրքիայի միակողմանի դիրքորոշումը ԼՂ հարցում, եթե չլիներ Հայաստանի հետ դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելու նրա մերժումը, այո, հնարավոր էր, ճիշտ կլիներ: Այսօր Թուրքիան իր վարած քաղաքականության պատճառով չի կարող որեւէ դրական դեր խաղալ ԼՂ հարցում... Մենք ասում ենք. նախ Թուրքիան պետք է բավարարի երեք պայման. դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատի ՀՀ-ի հետ, վերանայի շրջափակումը եւ ԼՂ հարցում չեզոք դիրքորոշում որդեգրի: Եթե Թուրքիան կարողանա բավարարել այս պայմանները, մենք պրոբլեմ չենք տեսնում: Ցավալի է, որ Թուրքիան չի կարող այսօր դրական դեր խաղալ: Մենք բազմիցս ասել ենք, որ փորձում ենք ապահովել Թուրքիայի դրական ներգրավվածությունը մեր տարածաշրջանում եւ ԼՂ հարցում»:

Ապահովել Թուրքիայի դրական ներգրավվածությունը Հարավային Կովկասում ընդհանրապես եւ ԼՂ հարցում մասնավորապես, բխում է ԱՄՆ-ի եւ տարածաշրջանում նրա դաշնակից Թուրքիայի կենսական շահերից: Թուրքիան շուրջ 40 տարի (1952-ից, երբ անդամակցեց ՆԱՏՕ-ին), «սառը պատերազմի» տարիներին ԽՍՀՄ-ի հետ մրցակցությունում Վաշինգտոնի վստահելի դաշնակիցն էր: Եթե այսօր չկա ԽՍՀՄ-ը, ամենեւին չի նշանակում, թե Թուրքիայի դերն ԱՄՆ բալկանյան, միջինարեւելյան եւ կովկասյան քաղաքականության շրջանակներում նվազել է: Հարավային Կովկասում (կարդալ՝ Հայաստան) ԽՍՀՄ իրավահաջորդ Ռուսաստանի ներկայության, Կասպիցի ավազանում վերահսկողություն իրականացնելու, Իրաքի, Իրանի, Կիպրոսի եւ Հունաստանի հետ վիճահարույց խնդիրները ենթադրում են Անկարայի եւ Վաշինգտոնի սերտ համագործակցություն:

Ուշադրություն դարձնենք հայ-ամերիկյան հարաբերությունների շուրջ Հայաստանի պաշտոնական դիրքորոշման մեկ հատվածին. «Հարավային Կովկասում իր քաղաքական եւ առեւտրատնտեսական շահերը հետապնդելու համատեքստում ԱՄՆ-ը Հայաստանին ընդհանուր առմամբ համարում է բարեկամ երկիր: Այնուամենայնիվ, Հայաստանի տարածքում ռուսական ռազմական ներկայության ամրապնդումը, Թուրքիայի հետ չկարգավորված խնդիրների առկայությունը եւ կասպյան նավթամուղների անվտանգությանը սպառնացող ԼՂ չլուծված հակամարտությունը բարդացնում են տարածաշրջանում ԱՄՆ ռազմավարական նպատակների իրագործումը»:

Հաշվի առնելով, որ Թուրքիայի արտաքին քաղաքականության մեջ վճռական խոսքը ոչ թուրք զինվորականությանը եւ ոչ էլ խոշոր արդյունաբերողներին է վերապահված, այլ Վաշինգտոնին, ապա Հայաստանում ռուսական ազդեցության թուլացումը, իսկ վերջին հաշվով՝ Ռուսաստանի հեռացումը Հայաստանից կարող է արագացվել հայ-թուրքական հարաբերությունների խորացմամբ, հայ-թուրքական սահմանի բացմամբ: Անկարան չի ժխտում, որ Վաշինգտոնը խորապես շահագրգռված է Հայաստանի եւ Թուրքիայի հարաբերությունների նորմալացմամբ, ինչը, թուրք դիտորդների կարծիքով, կարող է նվազեցնել Ռուսաստանի ազդեցությունը Կովկասում: Թուրքերը բազմիցս հայտարարել են, թե համաձայն են Հայաստանի հետ սահմանային դռների բացմանը, եթե ռուսական զորքերը հեռանան:

Մեկ ուշագրավ զուգադիպություն, որը, մեր համոզմամբ, ժամանակային առումով պատահական չէ: Թուրքիան Հայաստանի հետ դիվանագիտական շփումներ սկսելու պատրաստակամություն հայտնեց հունվարի 10-ին, երբ Բաքվում բանակցում էին Պուտինն ու Ալիեւը: Անկարան գիտակցել է, որ ԼՂ հարցում ադրբեջանամետ դիրքորոշումը Երեւանին ավելի է մղում Ռուսաստանի գիրկը: Եվ քանի որ ռուս-ադրբեջանական հարաբերություններում ակնհայտ ջերմացում է նկատվում, որը հայերի համար մտահոգիչ է՝ ԼՂ հարցում Ռուսաստանի հնարավոր ադրբեջանամետ կեցվածքի պատճառով, Անկարան (կարդալ՝ Վաշինգտոնի ռազմավարները) անմիջապես հայ-թուրքական դիվանագիտական շփումներ հաստատելու պատրաստակամություն հայտնեց: Ուշադրություն դարձնենք. վերջին իննը տարիներին առաջին անգամ Թուրքիան, փաստորեն, ԼՂ հարցը եւ Ցեղասպանության ճանաչումից հրաժարումը հայ-թուրքական շփումների նախապայման չհամարեց:

Ի՞նչ կարժենա Հայաստան-Թուրքիա հարաբերությունների հաստատումը:

Պատասխանը թողնում ենք Ռուսաստանին:

ՎԵՐԱՔՆՆԻՉ

Արմեն Տեր-Սահակյանը եւ մյուսները դատարանին կոչ են անում քրիստոնեաբար վերաբերվել իրենց

ԵՐԵՎԱՆ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Քրեական եւ զինվորական գործերով վերաքննիչ դատարանը՝ Գրիշա Մելիք-Սարգսյան (նախագահող դատավոր), Հենրիկ Տեր-Ադամյան եւ Սերժիկ Ավետիսյան կազմով, հունվարի 11-ին հեռացավ խորհրդակցական սենյակ՝ Արմեն Տեր-Սահակյանի եւ մյուսների գործով դատավճիռ կայացնելու: Դատարանին վերաքննիչ բողոքներով դիմել են Երեւանի Ավան եւ Նոր Նորք համայնքների առաջին ատյանի դատարանի դատավճռով դատապարտված 9 ամբաստանյալներից 7-ը՝ մահապատժի դատապարտված Արմեն Տեր-Սահակյանը եւ Ալիկ Գրիգորյանը, 8-11 տարվա ազատազրկման դատապարտված Մարգարես Գրիգորյանը, Ավագ Դավթյանը, Աղասի Ավետիսյանը, Իսրայել Սարգսյանը եւ Սուրեն Հարությունյանը:

Արմեն Տեր-Սահակյանն իր վերջին խոսքում տարակուսանք հայտնեց, որ թեեւ մեղադրական եզրակացությունում գրված է, որ ՆԳ նախկին նախարար Վանո Սիրադեղյանը «այս ու այն է արել», սակայն իրեն (Տեր-Սահակյանին) են մահապատժի դատապարտել: Միաժամանակ նա հայտարարեց, որ Սիրադեղյանը «ոչ մի բան չի արել» եւ որ բոլոր հրամանները տրվել են ՆԶՎ պետի տեղակալ Արծրուն Մարգարյանի կողմից, իսկ ինքը՝ Տեր-Սահակյանը, ընդամենը վերեւից ստացված հրամանները փոխանցել է ներքեւ, ուստի, ըստ նրա, սխալ է իրեն պարագլուխ, իսկ խումբը՝ բանդա որակելը: Ամբաստանյալը կոչ արեց վերաքննիչ դատարանին Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու 1700-ամյակի տարում քրիստոնեաբար եւ մեղմ վերաբերվել բոլորի հետ:

Քրիստոնեաբար օբյեկտիվ դատավճիռ կայացնելու կոչ արեց նաեւ ամբաստանյալ Մարգարես Գրիգորյանը: Նա բացարձակապես չապացուցված համարեց իրեն ներկայացված բանդիտիզմի մեղադրանքը: Ըստ նրա, ինքն այդ հոդվածով հանցավոր է ճանաչվել եւ դատապարտվել միայն այն պատճառով, որ մահապատժի դատապարտված Ալիկ Գրիգորյանի եղբայրն է եւ Արմեն Տեր-Սահակյանի զարմիկը: Վերջիններս նույնպես, ըստ նրա, քավության նոխազներ են, սոսկ հրաման են կատարել:

ՍՏԵՓԱՆԱՎԱՆ

«Օգնությունից ինքնօգնություն»՝ ահա հաջողության ուղին

1999 թ. սկսած Ստեփանավանի շրջանում հաջողությամբ իրականացվում է հայ-գերմանական «Օգնությունից ինքնօգնություն» ծրագիրը: Այն կոչված է որոշակիորեն բարելավելու շրջանի բնակիչների կենսապայմանները: Այդ նպատակով հատկապես աջակցություն է ցուցաբերում կանանց՝ փոքր ձեռնարկություններ հիմնելու եւ նոր աշխատատեղեր ստեղծելու համար: Չնայած

Ստեփանավանի շրջանում տիրող ծանր տնտեսական իրավիճակին, քանի որ գործազրկության մակարդակն անցնում է 40 տոկոսը եւ մեծ է միայնակ կանանց տեսակարար կշիռը, հնարավոր եղավ հասնել գերազանց արդյունքների. գործազրկության մակարդակն իջավ մի քանի տոկոսով, իսկ սոցիալական նպաստառուների թիվը զգալիորեն կրճատվեց:

Աջակցությունն իրականացվում է մասնագիտական վերապատրաստման եւ Գերմանիայի Դաշնային Հանրապետության կառավարության կողմից ուղղակի ֆինանսավորմամբ: Ծրագիրն իրականացվում է Գերմանական տեխնիկական համագործակցության ընկերության (GTZ) միջոցով՝ հայկական ատյանների, նախեւառաջ սոցիալական ապահովության նախարարության հետ համագործակցելով:

Մինչ այսօր վերապատրաստվել են ավելի քան 500 հոգի, ֆինանսական օժանդակություն է տրամադրվել ավելի քան 30 փոքր ձեռնարկությունների: Դրա շնորհիվ ավելի քան 200 հոգի ապահովվել են աշխատատեղերով եւ ունեն կայուն եկամուտ:

Ֆինանսական օժանդակություն է տրամադրվել արտադրության, վերամշակման եւ ծառայությունների ոլորտի ձեռնարկություններին: Հատկանշական է աշորայի հացի արտադրության ձեռնարկությունը (տե՛ս լուսանկարը):

Ստացված դրական արդյունքների եւ ձեռք բերված փորձի հիման վրա ծրագիրը պետք է իրականացնել նաեւ հանրապետության այլ շրջաններում:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԱ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562863, AT&T (3742) 151065,
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ /հեռ. 529353
Համակարգչային ծառայութիւն /հեռ. 562941, 582483
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN /phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ **անդրադարձ**

Լրագրողները հրապարակ են համարում իրենց իրավունքների պաշտպանությունը

Ինչպես նաեւ օրենսդրական կայուն դաշտի ստեղծումը

Անկախ մամուլի ստեղծումը, ինչպես նաեւ լրագրողների գործունեության ազատությունն ու էթիկայի պահպանումը վաղուց հասունացած հարցեր են Հայաստանի մասմեդիայի համար: Տասը տարվա կենսագրություն ունեցող հայաստանյան անկախ մամուլը «զարգացման» որոշակի փուլեր է անցել, որը բանախոսները երկու շրջանի են բաժանում: Նախորդ իշխանությունների ժամանակ, երբ մամուլն իշխանությունների մենոպոլիան էր ընդդիմադիր լրագրողների հետ հարաբերությունները կարգավորվում էին ավազակային հարձակումներով: Ներկա իշխանությունները լրագրողների հետ հաշվեհարդարի, այսպես կոչված, ավելի քաղաքակիրթ ձեւեր են մշակել` ձերբակալում, դատական հետապնդումներ եւ այլն:

Այս առումով անցնող տարին լրագրողների համար բավականաչափ խիստ ու տխուր պատկեր ունի: Լրագրողների կողմից զրպարտության, պատիվն ու արժանապատվությունը վիրավորելու երեք գործ է լսվել դատարաններում,ւ երեքն էլ ավարտվել են լրագրողների լիակատար պարտությամբ: Զրպարտության մեղադրանքով պատասխանատվության ենթարկվեցին «Հայկական ժամանակի» խմբագիր Նիկոլ Փաշինյանը եւ «Իրավունքի» թղթակից Վահրամ Աղաջանյանը, իսկ **«Ազգի»** դեմ ներկայացված քաղհայցով որոշվեց խմբագրությանը պարտավորեցնել տպագրելու հայցվորի պատասխան հոդվածը: Լրագրողներից ոմանք իրավապահ մարմինների աշխատակիցների կողմից ենթարկվեցին հետապնդումների, որոնք արտահայտվեցին ամենատարբեր դրսեւորումներով:

Սակայն, կարեւորն այստեղ այն է, որ վերջապես լրագրողական ավագ սերունդը ձեռից տվածը ետ բերելու նախաձեռնություն է ցուցաբերում: «Մամուլը չի կարող մեր իշխանությունից ավելի լավ կամ ավելի վատ լինել, բայց մեծ իշխանության ճանապարհը կարող է հարթել», զգոնության այս կոչը երեկ հնչեց Եվրախորհրդի անվտանգության եւ համագործակցության կազմակերպության երեւանյան գրասենյակի եւ Երեւանի մամուլի ակումբի համատեղ կազմակերպած քննարկման ժամանակ:

Հիմնական զեկուցողներից «Ինտերնյուսը» ներկայացնող Շուշան Դոյդոյանը ԶԼՄ-ների գործունեությունը կանոնակարգող օրենսդրությունը վերլուծելիս անդրադարձավ լրագրողների համար սպառնալիք դարձած զրպարտության խնդրին, որը Հայաստանում քրեորեն պատժելի արարք է համարվում ՀՀ քր. օր.-ի 131 եւ 132 հոդվածներով: Այս խնդիրը կարգավորվում է նաեւ քաղաքացիական օրենսգրքով: «Օրենսդրությունն այս առումով թերի է եւ հեղհեղուկ, քանի որ հստակ տարանջատված չէ քաղաքացիական եւ քրեական պատասխանատվությունների միջեւ սահմանագիծը: Հստակ չեն իրավախախտման քրեական կամ քաղաքացիական պատասխանատվության հիմքերը: Օրենքը երկակի մեկնաբանությունների տեղիք է տալիս, ինչը գործնականում դառնում է մամուլի ազատության ոտնահարման սպառնալիք»: Շ. Դոյդոյանի կարծիքով, մամուլի ազատության սահմանադրական պաշտպանությունը Հայաստանում լիարժեք համարվել չի կարող առաջին հերթին այն պատճառով, որ երկրի հիմնական օրենքով գրաքննությունն արգելված չէ:

Լրագրողների ճնշող մեծամասնությունն այն տեսակետին էր, որ մեկ տասնամյակը բոլորած մամուլի մասին օրենքն այլեւս չի համապատասխանում ներկա պահանջներին եւ անհրաժեշտ է միանգամայն նորն ընդունել: Հետաքրքրական է, որ լրատվամիջոցներից երկուսի` «Նոյյան տապան» գործակալության եւ «Արմենիա» հեռուստաընկերության տնօրենների կարծիքով, ցանկացած օրենք ավելի շատ սահմանափակում է, քան թույլատրում մեդիայի գործունեությունը, եւ չեն հստակեցնում լրատվամիջոցների իրավունքները: Գտնում են, որ քաղաքացիական օրենսգիրքը եւ ՀՀ Սահմանադրությունը միանգամայն բավարար են լրագրողների եւ լրատվամիջոցների գործունեությունը համակարգելու համար:

Այս տեսակետի ընդդիմախոսները շեշտեցին` «մենք Ամերիկա չենք» եւ օրենքի բացակայության մասին կարելի էր մտածել, եթե Հայաստանը փաստական առումով կայուն երկիր լիներ: Մամուլին այսօր անհրաժեշտ է օրենքով պաշտպանվել, իսկ օրենսդրական հակասությունները միանշանակ հստակեցնել է պետք ընդհանուր հայեցակարգային մոտեցումով, որպեսզի մեկը մյուսին չհակասի եւ լրագրողին խոցելի չդարձնի:

Լրագրողների գործունեությունը սահմանափակող երկրորդ կարեւորագույն հարցը տեղեկատվության անմատչելիությունն է` յուրաքանչյուր չինովնիկ վախ ունի լրագրողի հետ հաղորդակցվելուց: Դրանով բացատրվեց ներկա իշխանությունների որդեգրած «բաց քաղաքականությունը», որն արտահայտվում է ձանձրալի եւ հիմնականում ոչինչ չասող ասուլիսներով: Մեղքը նաեւ լրագրողներինը համարվեց, որոնք զերծ չեն մնում լրատվությունն աղավաղելուց եւ անհարկի մեկնաբանություններից, որոնց պատճառով պաշտոնյան խույս է տալիս լրագրողներից:

Սա մասնավորապես, իսկ մեծ հաշվարկով հայաստանցի չինովնիկը դեռեւս չի պատկերացնում, որ ոչ միայն լրագրողը, այլեւ յուրաքանչյուր քաղաքացի տեղեկատվություն ստանալու իրավունք ունի: Լրագրողական շրջանակը հասունացած է համարում այս հարցի լուծումը, որովհետեւ տեղեկատվության ազատությունը կոռուպցիայից ձերբազատվելու միակ միջոցն է համարվում: Թեմայի վերաբերյալ հիմնական զեկուցողը Համաշխարհային բանկի արտաքին կապերի պատասխանատու Վիգեն Սարգսյանն էր, որի առաջարկին գումարվեցին այլ տարբերակներ` ստեղծել օմբուդսմենի ինստիտուտ, մերժում ստանալուց հետո դատական պատասխանատվության կանչել պաշտոնյային, այլ երկրի օրինակով ստեղծել մի կազմակերպություն, որն իր վրա վերցնի տեղեկատվություն հայթայթելու հարցը եւ այլն: Վ. Սարգսյանը ներկայացրեց նաեւ Երեւանի մամուլի ակումբի կողմից մշակված տեղեկատվության իրավունքի մասին օրենքի նախագիծը` նշելով, որ հարեւան հանրապետություններից ոմանք այս քաղաքակիրթ տարբերակն են որդեգրել:

ՍԱՌԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ՓԱՐԻԶ

2000 թ. մամուլի Պալյան մրցանակը` Վարուժան Մարտիկյանին

Փարիզում ֆրանսերեն լույս տեսնող ՀԲԸՄ տեղեկագիրը «La lettre de l'UGAB» հաղորդում է, որ դեկտեմբերի 28-ին տեղի ՀԲԸՄ «Ալեք Մանուկյան» մշակութային կենտրոնում 80–100 անձանց ներկայությամբ մամուլի Պալյան մրցանակ է հանձնվել նույն տեղեկագրի գլխավոր խմբագիր Վարուժան Մարտիկյանին: Հանդիսավոր պայմաններում մրցանակը հանձնել է Թեքեյան մշակութային միության (ԹՄՄ) փոխնախագահ եւ Պալյան մրցանակի հանձնախմբի նախագահ Երվանդ Ազատյանը: Ներկա էին մասնավորապես Ֆրանսիայում Հայաստանի դեսպան Էդվարդ Նալբանդյանը, Ֆրանսիայի ՀԲԸՄ նախագահ դոկտոր Էդուարդ Ադամյանը եւ ուրիշներ:

Ձախից աջ` Ե. Ազատյան, Լ. Քեբաբջյան եւ Վ. Մարտիկյան:

Ողջունելով ներկաներին` տեղեկագրի տնօրեն Լեւոն Քեբաբջյանը նշեց, որ մրցանակը փաստորեն շնորհվում է թե Վարուժան Մարտիկյանին, թե տեղեկագրին եւ թե առհասարակ ՀԲԸՄ-ին: Նա ողջունեց Կահիրեում ՀԲԸՄ նախագահ Պերճ Թերզյանին եւ նրա տիկնոջը, որոնք հատկապես հանդիսության առիթով ժամանել էին Ժնեւից: Քեբաբջյանը նաեւ շեշտեց գրող ու լրագրող, հայտնի ռամկավար Երվանդ Ազատյանի ներկայության կարեւորությունը:

ՀՀ դեսպան Է. Նալբանդյանը մրցանակի առթիվ շնորհավորեց Վ. Մարտիկյանին` նրան անվանելով «համեստ անձնավորություն, որը փայլուն աշխատանք է կատարում»: Դեսպանը հավաստիացրեց, որ Ֆրանսիայի Սենատում, Ազգային ժողովում, կառավարությունում եւ ԱԳՆ-ում բազմաթիվ անձինք ոչ միայն կարդում են ՀԲԸՄ տեղեկագիրը, այլեւ դրանից են քաղում տեղեկատվության զգալի մասը: Նա ներկաներին եւ ողջ հայությանը կոչ արեց առավել մեծ ուշադրություն դարձնել համայնքային մամուլին, քանզի վերջինիս «չափազանց դժվար» դեր է վիճակված:

Մամուլի Պալյան մրցանակի հանձնախմբի նախագահ Երվանդ Ազատյանը ԹՄՄ ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի կենտրոնական խորհրդի անունից հիշեցրեց, որ ԹՄՄ նոյեմբերին Լոս Անջելեսում անցկացրել է իր 25-րդ տարեկան ժողովը` ամփոփելով ԱՄՆ-ի եւ Կանադայի 14 մասնաճյուղերի աշխատանքը: Մշակութային տարբեր ձեռնարկումների շնորհիվ միջոցներ են հանգանակվել, որոնք կհատկացվեն ՀԲԸՄ հրատարակությունների ֆինանսավորմանը, ինչպես նաեւ ԱՄՆ-ում (1), Լիբանանում (1) եւ Հայաստանում (3) գործող 5 դպրոցների կարիքներին: Ժողովի ընթացքում նաեւ հայտարարվել է, թե ում է շնորհվելու 2000 թ. Պալյան մրցանակը: 1986 թ. ամուսիններ Ռիտա եւ Վարդգես Պալյանների հիմնած մրցանակն ամեն տարի շնորհվում է հայկական մշակույթին ու Հայ դատին լավագույնս ծառայած որեւէ հայազգի լրագրողի:

Իրեն անվանելով ՀԲԸՄ տեղեկագրի «հավատարիմ ընթերցող», Ազատյանը ընդգծեց 10-ամյա թերթի բովանդակալիությունը, որը հանրային կարծիք է ստեղծում: Իր ելույթի վերջում նա Վարուժան Մարտիկյանին հանձնեց մրցանակակրի վկայական եւ 2000 դոլարի չեկ:

Վարուժան Մարտիկյանն իր ելույթում շնորհակալություն հայտնեց պատվավոր մրցանակի համար, վերհիշեց 1990 թ. հուլիսի 13-ը, երբ մեքենագրված վիճակում, ընդամենը 15 օրինակով լույս էր տեսել տեղեկագրի առաջին համարը: Ներկայումս ամեն շաբաթ թերթն ընթերցողներին է ներկայացնում հայկական կյանքի ընդհանրական պատկերը` շեշտը դնելով քաղաքականության, դիվանագիտության եւ աշխարհաքաղաքականության վրա: Տեղեկագիրը ջանում է հարցերը լուսաբանելիս զերծ մնալ նեղ, «թեմական» մոտեցումից, տուրք չտալ մոդայիկ հովերին, խուսափել խրթին ոճից, անաչառ նկարագրել իրականությունը, ինչպիսին էլ այն լինի, հանուն գոյատեւման անդադար վերակերտել ներկան եւ ապագան:

Պ. Ռ.

Երբ ռադիոհեռուստատեսության ոլորտը դառնում է «կռվախնձոր»

Սկիզբը էջ 1

Դիմելով ՍԴ նախագահ Գագիկ Հարությունյանին, նախագահը նշում է. «ՀՀ Սահմանադրության 62 հոդվածի երրորդ մասի համաձայն` ԱԺ-ի լիազորությունները սահմանվում են Սահմանադրությամբ: ԱԺ 2000 թ. հոկտեմբերի 9-ի նիստում ընդունված «Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի մասին» ՀՀ օրենքի 28, 32, 35, 36, 40, 42 եւ 51 հոդվածներով ԱԺ-ին վերապահված լիազորությունները ՀՀ սահմանադրությամբ նախատեսված չեն: Հետեւաբար, կարծում եմ, որ օրենքն ԱԺ-ի վերոհիշյալ լիազորություններին վերաբերող մասով չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը»:

Որո՞նք են, սակայն, նախագահի առարկությունները. բացելով հիշատակված օրենքները` պարզվում է, որ խնդիրը զուտ դիրքային է:

Հոդված 28-ով հանրային հեռուստառադիոընկերության կանոնադրությունը հաստատում է ՀՀ Ազգային ժողովը: Հոդված 32-ով խորհուրդը մշակում եւ ԱԺ է ներկայացնում հանրային հեռուստառադիոընկերության կանոնադրությունը: Խորհուրդն իր գործունեության մասին ամենամյա հաղորդում է ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության նախագահին եւ ԱԺ-ին: Առարկությամբ ուղարկված մեկ այլ` հոդված 35-ով խորհուրդը յուրաքանչյուր տարի կազմում է հաջորդ տարվա հանրային հեռուստառադիոընկերության ծախսերի նախահաշիվը, ներկայացնում ՀՀ կառավարությանը, վերջինս էլ դրանք ներկայացնում է ԱԺ հաստատմանը: ԱԺ պետք է ներկայացվի նաեւ հանրային ոլորտի գործունեության տարեկան նպատակային ծրագիրը եւ հաշվետվությունը: Մյուս հոդվածներն առնչվում են մասնավոր հեռուստառադիոընկերությունների գործունեությունը կարգավորող ազգային հանձնաժողովի եւ խորհրդարանի հարաբերություններին, որի կարեւորությունը, սակայն, ստվերվում է հանրայինի հարցի բավականին ցնցում լինելու պարագայում: Եթե նկատի ունենանք ներկայիս Ազգային հեռուստատեսության դերն ու նշանակությունը գործադիր իշխանության համար, ապա միանգամայն հասկանալի է դառնում նման մոտեցումը: Ի հակադրություն Ազգային ժողովը ներկայացնող գիտության, կրթության եւ մշակույթի հարցերով մշտական հանձնաժողովի նախագահ Շավարշ Քոչարյանի, որը ջանք չխնայեց ՍԴ-ում արդարացնելու խորհրդարանի որոշումը, նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչը շեշտը դնում էր հիմնականում ԱԺ-ին վերապահվող լիազորությունների սահմանադրականությանը:

Սակայն հետաքրքիրն այն է, որ եթե նախագահը հիմնարար սկզբունք համարում է Սահմանադրության 62-րդ հոդվածը, որը ԱԺ-ի առումով կոնկրետ որեւէ առնչություն հեռուստառադիոոլորտի հետ չի նախատեսում, ապա հենց նախագահի լիազորություններին առնչվող հատվածում կոնկրետ տող չկա նախագահին ոլորտում ազդեցության հնարավորություն տալու առումով: Թերեւս միայն Սահմանադրության հոդված 49-ը, որով սահմանվում է «ՀՀ նախագահը հետեւում է Սահմանադրության պահպանմանը, ապահովում օրենսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանությունների բնականոն գործունեությունը»: Այսինքն` եթե կարելի է հանրային հեռուստառադիոոլորտն այս իշխանություններից որեւէ մեկի ենթատեքստում դիտարկել, ապա խնդրի լուծումը բավականին պարզ է դառնում: Մինչդեռ ՍԴ երկօրյա նիստը, այնուհետեւ որոշում կայացնելու համար անհրաժեշտ խորհրդակցությունը, որը բավականին երկարեց, ենթադրում էր, որ լուծումն այնքան էլ պարզ չէ հենց ՍԴ անդամների համար: Այսուհանդերձ, անբեկանելի որոշումը կայացվեց:

Օրենքի 28-րդ հոդվածի 10-րդ մասը այդ ձեւակերպմամբ չի համապատասխանում Սահմանադրության 62-րդ հոդվածին: Չեն համապատասխանում նաեւ 32-րդ հոդվածի առաջին մասի Գ կետը, 42-րդ հոդվածի 2-րդ մասը, 40-րդ հոդվածի առաջին մասը, ինչպես նաեւ 50-րդ հոդվածի 3-րդ մասը: Իսկ 36-րդ հոդվածը չի համապատասխանում Սահմանադրության միանգամից 4, 5, 62, 75 հոդվածներին: 32-րդ հոդվածի 4-րդ մասը եւ 35-րդ հոդվածի առաջին մասը միայն համահունչ են երկրի գլխավոր օրենքին: Կարելի է պարզ ասել, որ խորհրդարանը եւս մեկ պարտություն արձանագրեց:

ԱԶԳ

Դասեր

ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Այդ խայտաբղետ ու ավանդապահ Ամերիկան

Երկար սպասումներից հետո, դեկտեմբերի 20-ին վերջակետ դրվեց ԱՄՆ-ի նախագահի հերթական ընտրություններին: Այդ երկիրն իր գոյության ընթացքում ընտրությունների պակաս, մեղմ ասած, չի զգացել: Ընտրություններ՝ բազմաթիվ, բազմազան ու անվերջ:

Այնուամենայնիվ, արդեն կարելի է պնդել, որ ԱՄՆ նախագահի վերջին ընտրությունները կունենան իրենց յուրահատուկ տեղն ու նշանակությունը երկրի պատմության մեջ: Դրանց կարեւորությունն, անշուշտ, պայմանավորված էր ոչ միայն նրանով, որ տեղի էին ունենում գերտերության մեջ, այլեւ մի տեսակ փորձաքար էին այնքան թմբկահարված ամերիկյան ժողովրդավարական համակարգի համար: Այդ տեսանկյունից դրանց դերն ավելի հետաքրքրական է հատկապես այն առումով, որ պայքարի ամենաթեժ հատվածը համընկավ ընտրությունների ախիլլեսյան գարշապար համարվող՝ ձայների հաշվելու փուլի հետ, ինչը բնական էր, քանի որ թեկնածուների ստացած քվեների տարբերությունը մի քանի հարյուր էր 150 միլիոնի դիմաց: Ու քաղաքականությամբ հետաքրքրվող շրջանակները շունչները պահած սպասում էին հանգուցալուծմանը:

Ընդհանրապես, ընտրություններն իրենց հիմքում ավելի շատ հասարակական երեւույթ են, քան պետական: Տվյալ երկրում մի քանի տարին մեկ ընտրությունների շրջանում գրեթե դադարում է գործել պետական ղեկավարման մեխանիզմը: Փոխարենը սկսում են գործել հանրային ղեկավարման լծակները: Այս ընթացքում են ջրի երես դուրս գալիս հասարակության ճեղքերը, բացթողումները, դրական միտումներն ու ավանդույթները: Ընտրությունների անցկացման ու արդյունքների հաշվառման շրջանն առանց ցնցումների անցկացնելու հաջողությունն էլ առաջին հերթին պայմանավորված է տվյալ ժողովրդի ինքնակազմակերպման մակարդակով, հանրային շահի գերակայության աստիճանով ու բարոյական արժեքների արմատավորված համակարգով: ԱՄՆ նախագահի վերջին ընտրությունները, հատկապես դրանց վերջին առավել կրքոտ շրջանը, իրենց վրա ուշադրություն էին բեւեռել հենց այս տեսակետից. ինչպե՞ս ամերիկյան ժողովուրդը դուրս կգա այդ հիրավի լարված իրավիճակից: Այս իրադրության մեջ պետական մեխանիզմները գրեթե չեն գործում, իսկ հասարակությունը բաժանված է լինում երկու մասի՝ յուրաքանչյուրն իր նախագահով: Զարգացումներին հատկապես ուշադիր էին հետեւում նոր զարգացող երկրները, որտեղ նման վեճերը հաճախ ողբերգական շարունակություն են ունենում: Պետք է նկատել, որ եթե շահերի նմանօրինակ բախումներ տեղի ունենային մեկ այլ ժողովրդի շարքերում, ապա թեկուզ եւ դատարանի որոշումից հետո, ավելի սուր արձագանքներն ու տհաճ զարգացումները բնավ էլ անսպասելի չէին:

Ամերիկյան բազմազգ ու խայտաբղետ հասարակության համար ընտրությունները կազմում են արժեքային համակարգի հիմքը եւ քաղաքական ավանդույթների կմախքը: Դրա մեջ են խտացված քաղաքական մտքի շատ նվաճումներ: Այս ընտրություններից հետո մի պահ թվաց, թե այն սասանվել է, երբ քվեների տարբերությունը չնչին դարձավ ու ամեն մի քվե մեծ նշանակություն ձեռք բերեց: Որոշ գիտակներ շտապեցին գնահատական տալ, պնդելով, թե անկատար է ԱՄՆ օրենսդրական հիմքը՝ ընտրիչների ինստիտուտի առկայությունը եւ այլն: Սակայն, հետագայում պարզ դարձավ, որ թնջուկն ամենից առաջ պետք է պարզել հասարակության մեջ հանրային բարքերի ու ավանդույթների կիրառման միջոցով: Առաջին հայացքից որքան էլ թվա, թե հանրապետականների ու դեմոկրատների քաղաքական ծրագրերն իրարից չեն տարբերվում ու բոլորն էլ ուղղված են միայն «ամերիկյան երազանքի» իրականացմանը, սակայն գոնե ընտրարշավը տանելու, ուժերը միավորելու գործում այդ երկու ճամբարները բավականին տարբերվում են: Այսպես, դրանք տարբերվում են նաեւ խայտաբղետ Ամերիկայի ազգային փոքրամասնությունների հետ տարվող քաղաքականությամբ: Այս ընտրարշավում, հենց սկզբից, դեմոկրատներն անթաքույց արտահայտեցին իրենց համակրանքը ազդեցիկ ու բարձր աստիճանի գործուն հրեական համայնքի նկատմամբ: Եվ ընդհանրապես, դեմոկրատները հայտնի են ազգային փոքրամասնությունների եւ նոր վերաբնակիչների նկատմամբ ավելի բարյացակամ վերաբերմունքով: Այս մոտեցումը մեծաթիվ քվեներ է բերել դեմոկրատներին նախորդ ընտրություններում:

Այստեղ տեղին է բերել որոշ վիճակագրական տվյալներ: Այսօր անգլոսաքսոնական ծագումով ամերիկացիները կազմում են երկրի բնակչության շուրջ 72 տոկոսը: Սպասվում է, որ այդ թիվը 2050 թ. մոտենալիս, ի հաշիվ հատկապես իսպանախոսների ու սեւամորթների, կիջնի շուրջ 50 տոկոսի: Ասել է թե՝ Ամերիկա աշխարհամասը հայտնագործումից գրեթե հինգ հարյուր տարի հետո եւս շարունակում է փոփոխական ժամանակներ ապրել եւ ըստ այդմ՝ ներկա ընտրությունները տեղի են ունենում տարբեր ժողովուրդների ու քաղաքակրթությունների՝ Ամերիկա ներմուծած արժեքային համակարգերի նոր շփումների ժամանակաշրջանում: Եվ ինչպես երեւում է առաջիկայում ամերիկյան քաղաքական ազդեցիկ որոշումներն ընդունվելու եւ կիրառվելու են՝ հաշվի առնելով այդ հանգամանքը եւս:

Ինչ խոսք, որ ԱՄՆ հիմնադիր այրերը, իսկ հետագայում նաեւ՝ քաղաքացիական պատերազմի հաղթողները, ձգտել են երկիրը կայացնել ու զարգացնել ավելի ընդհանուր արժեքների՝ մարդու բնական ազատությունների սկզբունքների հիման վրա: Փաստորեն ԱՄՆ-ը դարձել է ազատության կայսրություն, ուր յուրաքանչյուր մարդ, խումբ, ժողովուրդ ազատ է իրականացնելու իր նպատակները՝ առանց բռնանալու մյուսների վրա: Պետք է ընդունել, որ ազատության այս աստիճանն էլ որոշ դեպքերում, ճակատագրական պահերին, հասարակության մեջ կարող է խիստ անհամաձայնություն հարուցել: Նման երեւույթի առաջ կանգ առավ ամերիկյան հասարակությունը 19-րդ դարի 60-ական թվականներին, ինչպես նաեւ տխրահռչակ մակքարտիզմի օրերին, 2-րդ աշխարհամարտից հետո, որի տխուր արձագանքները դեռ հնչում են ամերիկացիների ականջներում, զգուշացնելով նորից պառակտումների վտանգի մասին:

Հասարակական հարաբերություններում բարձր լարվածություն էր զգացվում նաեւ վերջին ընտրություններից հետո, երբ ի հայտ եկան ամերիկյան հասարակության մի շարք արատավոր կողմեր: ԱՄՆ-ի ժողովուրդը չկարողացավ խուսափել ընտրախախտումներից, ինչն անսպասելի ու հուսահատեցնող էր ամերիկյան հասարակության ժողովրդավարական արժեքներին խորապես նվիրված մի ստվար մասի համար: Դժվար է հերքել այն տեղեկությունները, որ բազմաթիվ խախտումներ են տեղի ունեցել թե՛ բուն ընտրությունների գործընթացում եւ թե՛ ընտրողների քվեների համար մղվող արշավում: Ավելորդ, չարդարացված ինքնավստահությունը, արմատավորված բարի ավանդույթների անսասան թվալու հանգամանքը հանկարծակիի բերեց նույն հասարակությանը:

Միաժամանակ դեպքերի զարգացումը ցույց տվեց, որ վերջին ընտրությունների բուն ընթացքը, հետագայում նաեւ՝ նախագահի թեկնածուներ Գորի ու Բուշի կեցվածքը, մի կողմ թողնելով տվյալ պահի հակադրությունը, միտված էին առաջին հերթին այն դրական ավանդույթների պահպանմանն ու զարգացմանը, որը նրանց են կտակել անգլիացի նախնիները, երբ հոգնած ու զզված Եվրոպայի անբարո բարքերից, անարդարություններից, իշխանավորների կամայականություններից, շուրջ չորս հարյուր տարի առաջ եկան Ամերիկա ու որոշեցին ապրել ու գործել բոլորովին այլ կերպ, անցյալում ու հին աշխարհում թողնելով արատներն ու ախտերը: Իսկ նրանց համար առաջնահերթ արժեքը հանրային շահի, խաղաղության ու համաձայնության մթնոլորտի պահպանումն էր: Հանրային բարյացակամության այսօրվա մթնոլորտը հիմք է տալիս պնդելու, որ ամերիկյան հասարակությունը գիտակցում եւ ընդունում է իր թերացումներն ու բացթողումները՝ նաեւ ի լուր աշխարհի հայտարարելով այդ մասին: Եվ ոչ ոք նրա դեմ տանկեր չի հանում ընտրությունների արդյունքները վիճարկելու համար:

Պատմությունը ցույց է տվել, որ ամերիկյան հասարակությունն ի զորու է դասեր քաղել սեփական սխալներից՝ կանխելով դրանց արմատավորումը: Այդ իրողությունն էլ հիմք է տալիս ասելու, որ դինամիկ զարգացման ներուժի ու հնարավորությունների արմատներն այդ երկրում խորն են:

ԱՐԱՄ ՄԱՅՐԼՅԱՆ

Հերոսությունը դեռեւս մասնագիտություն չէ

Ծանոթանալով հայոց մամուլում Արկադի Վարդանյանի վերաբերյալ նյութերին, այլեւայլ մեղադրանքների մեջ ուշադրություն ես դարձնում մեկին՝ նա Ղարաբաղում չի կռվել, հայ ժողովրդի հետ դժվարություններ չի կրել, նստել է իր մոսկովյան տաքուկ բնակարանում եւ հիմա էլ անամոթաբար իր հայրենիքում հավակնում է ղեկավար դիրքի: Ես բնավ խնդիր չեմ դնում պաշտպանելու կամ դատապարտելու Ա. Վարդանյանին, մանավանդ որ չգիտեմ գործի մանրամասնությունները. նրա մեղավորության կամ անմեղության հարցը կարող է վճռել միայն դատարանը: Բայց հիշյալ «մեղադրանքները» նվազագույնս տարակուսանք են առաջացնում, եթե չասենք՝ մտահոգություն:

Նախ, ղարաբաղյան պատերազմին մասնակցել են ոչ միայն ղարաբաղցիներն ու հայաստանցիները: Սփյուռքն էլ, այդ թվում նաեւ ռուսահայությունը, իր ավանդն ունի այդ հաղթանակում: Ինչքան գիտեմ, Ա. Վարդանյանն էլ մասն ունի այդ գործում, նաեւ քիչ բան չի արել Ռուսաստանի մամուլում հայանպաստ կարծիք ստեղծելու մեջ: Բայց սա էլ կարեւոր չէ եւ սկզբունքորեն հարցը Վարդանյանի մեջ էլ չէ: Ապշեցնում է տակավին Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ժամանակներից պարտադրված այն մտայնությունը, որ դրսի հայը բարոյական իրավունք չունի Հայաստանում հավակնելու հասարակական դիրքի, որովհետեւ նա, ինչպես ասվեց, զենքը ձեռքին չի մաքառել Արցախում կամ չի տառապել էլեկտրազուրկ Երեւանում: Հիրավի փառք ու պատիվ բոլոր այն հայերին, ովքեր անձնազոհաբար մարտնչել են ղարաբաղյան հողում (թեեւ նրանցից շատերը հայտնվել են նաեւ Մոսկվայում, եւ թող վիրավորական չհնչի, հացի որոնումներն են նրանց բերել այստեղ): Բայց եւ մյուս կողմից ինչ է ստացվում. եթե մարդը հերոս է, նա իրավունք ունի ի հատուցումն զբաղեցնելու «տաքուկ» մի պաշտոն, հաճախ նույնիսկ անկախ այն բանից, թե նրա պրոֆեսիոնալ մակարդակն ինչ չափով է համապատասխանում այդ դիրքին: Արդյոք սա չէ՞ կառավարման իմաստով նկատվող դիլետանտության աղբյուրներից մեկը, որից, ավաղ, տուժում է եւ երկրի էկոնոմիկան, եւ սոցիալ-կենցաղային կյանքը: Եթե մարդը հերոս է, նրան տվեք տուն, մեքենա, պարգեւներ նյութապես եւ ոչ թե վստահեք մի գործ, որին նա հասու չէ: Պատմում են, որ նույնիսկ երեկվա վարորդները հայոց բանակում պատասխանատու պաշտոններ են գրավում հենց միայն պատերազմին թեկուզեւ հերոսաբար մասնակցելու համար: Եթե իրոք այդպես է, ապա դուք միայն պատկերացրեք նրանց ռազմական քարտեզի առջեւ:

Հայաստանում սիրում են տեղի ու անտեղի (ավելի հաճախ՝ երկրորդը) զուգահեռներ անցկացնել հայերի ու հրեաների միջեւ: Եկեք զուգահեռ անցկացնենք տվյալ հարցում: Իսրայելում էլ երկրի գրեթե բոլոր հին ու նոր ղեկավարներն արաբների դեմ մղված պատերազմների հերոսներ են: Բայց ուշադրություն դարձրեք մի հանգամանքի: Նրանք բոլորն էլ, ունենալով հիմնարար ռազմական կրթություն, ուսանել են նաեւ համաշխարհային համբավ ունեցող ամերիկյան եւ եվրոպական ուսումնական հաստատություններում, ունեն գիտական աստիճաններ, հեղինակ են բազմաթիվ աշխատությունների, գրքերի, հրապարակումների, տիրապետում են մի քանի լեզուների եւ այլն: Սա արդեն ուրիշ մակարդակ է, պատերազմին մասնակցելը սոսկ ֆոն է ու ոչ ավելին: Եվ առաջին իսկ անհաջող քայլերից հետո Իսրայելի ժողովուրդը պատրաստ է քվեարկելու նրանց դեմ՝ անկախ պետության հանդեպ նրանց ունեցած հսկայական ծառայություններից:

Մի ուրիշ մոտեցում: Ինչու Մերձբալթիկայի ժողովուրդներն իրենց ղեկավարի ընտրությունների ժամանակ որոշ թեկնածուների չեն «դատապարտում» այն բանի համար, որ նրանք ոչ միայն չեն մասնակցել անկախության պայքարին, այլեւ ըստ էության չեն էլ ապրել իրենց պատմական հայրենիքում: Ավելին՝ այդ անձինք դառնում են նաեւ նախագահ, որովհետեւ ընտրողները գնահատում են նրանց արեւմտյան մակարդակի բարձր կրթվածությունը եւ համաշխարհային էկոնոմիկայի, քաղաքականության հարցերի իրազեկությունը: Պատկերացրեք այսպիսի իրադրություն. Հայաստանի ղեկավարությունը վարչապետի պաշտոնի համար Մոսկվայից հրավիրում է ակադեմիկոս Աբել Աղանբեկյանին, վերջինս էլ, ասենք, համաձայնում է եւ ստանձնում հանրապետության էկոնոմիկայի ղեկավարի դերը: Որեւէ մեկը կասկածո՞ւմ է, որ նա խիստ օգտակար կլինի: Եթե նույնիսկ չի եղել Արցախում կամ հայերեն չգիտի: Թե՞ Հայաստանում արդեն մոռացել են տեղացի բանասերների կառավարման հրաշագործությունները:

Ես նաեւ համոզված եմ, որ սփյուռքահայը, դառնալով պաշտոնատար անձ, հազիվ թե իրեն թույլ տա, ասենք, տվյալ դեպքում Մոսկվայի խաղատներում մսխելու անհայտ ճանապարհով ձեռք բերված պատկառելի գումարներ: Բարոյականության շուրջ դեռ կարելի է խոսել:

Հանգուցյալ կաթողիկոս Գարեգին Առաջինը, ելույթ ունենալով Մոսկվայի հայ համայնքի առջեւ, հայ ժողովրդի առաջին թշնամիների թվում նշեց գավառամտությունը: Եթե մենք շարունակենք պարփակված մնալ մեր պատյանի մեջ, հայտարարեց Հայրապետը, ապա կհայտնվենք ներկայիս հույների վիճակում:

Իսկ գուցե արդեն հայտնվել ենք...

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ
Մոսկվա

«Ռուսաստանը ձեւավորում է հարավկովկասյան նոր քաղաքականություն»

Պուտին-Ալիեւ հանդիպումների արձագանքը ռուսական ԶԼՄ-ներում

Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինի երկօրյա պաշտոնական այցը Ադրբեջան մեծ արձագանք գտավ ռուսական ԶԼՄ-ներում: Նախանձել կարելի էր, թե ինչպես էին ОРТ, РТР եւ НТВ հեռուստաալիքները լուսաբանում այցի մանրամասները: Նաեւ զայրանալ, որովհետեւ տարածաշրջանին անտեղյակ ռուս «պալատական» լրագրողները միլիոնավոր ունկնդիրներին պատմում էին այն ամենը, ինչ լսել էին ադրբեջանցիներից:

Մամուլը եւս կարեւորեց եւ մեծ տեղ հատկացրեց ռուս-ադրբեջանական երկկողմ հարաբերություններին, ԼՂ խնդրին, ՌԴ կովկասյան քաղաքականությանը, այլ խնդիրների, որոնք կամա թե ակամա շոշափում են Հայաստանի շահերը:

«Իզվեստիան» գրում է. «Մոսկվան շարունակեց Բաքվի հետ խոսակցությունն այն բանից հետո, երբ երկար տարիներ նրա համակրանքը Հայաստանի կողմն էր: Ռուսաստանի քաղաքականության փոփոխությունն ադրբեջանցիները հասկացան: Ամենուր Պուտինին ընդունում էին պարտադիր հոտնկայս եւ բուռն ծափահարություններով: Պուտինին ընդունեցին արեւելյան օրենքներով... Մեջլիսի խոսնակ Մ. Ալեքսերովը Ռուսաստանը համարեց մեծ տերություն: Պատգամավորներին առավել դուր եկան «տարածքային ամբողջականության եւ պետությունների սահմանների անխախտելիության մասին» Պուտինի խոսքերը: Մեջլիսը վերհիշեց Ղարաբաղը, թեեւ Պուտինը «Ղարաբաղ» բառը չգործածեց... Պուտինն Ալիեւին էր բերել «Ավագ լեյտենանտ Հեյդար Ալիեւիչ Ալիեւ» վերտառությամբ վկայական. 1949 թ. մայիսին Ալիեւն ավարտել է Լենինգրադի հատուկ դպրոցը: Հետագայում նույն դպրոցն է ավարտել նաեւ Պուտինը»:

«Նեզավիսիմայա գազետան», վերհիշելով Ելցինի հարավկովկասյան քաղաքականությունը, գրում է. «Ելցինի գահակալության տարիներին շատ բան պայմանավորված էր մարդկային, անձնական գործոնով: Ակնհայտ էր, որ Բորիս Նիկոլաեւիչը չէր սիրում Հեյդար Ալիեւին: Չէր սիրում, ուղղակի չէր սիրում: Հակառակը՝ Լեւոն Հակոբի Տեր-Պետրոսյանը Բորիս Նիկոլաեւիչի սրտովն էր: Նման անձնական նախասիրությունները պայմանավորում էին Մոսկվայի հարավկովկասյան քաղաքականության առաջնահերթությունները... Հետեւողականորեն վաստարանում են Ռուսաստանի հարաբերությունները իր, թվում էր, մշտական դաշնակից Հայաստանի հետ: Փաստորեն, ուշադրություն չդարձնելով Հայաստանի համար ցավալի ներքին քաղաքական, տնտեսական եւ ժողովրդագրական գործընթացներին, Մոսկվան հանկարծ բախվեց ռուսամետ քաղաքական գործիչներից հայկական քաղաքական դաշտի «մաքրվելու» իրողությանը, ապա իր համար անհասկանալի հայկական դիվանագիտության «հավասարահեռությանը» (նկատի ունի կոմպլեմենտարությունը - Թ.Հ.): Մինչեւ վերջ չկողմնորոշվելով, Կրեմլը կիսագաղտնի «կոնսուլտացիաներ» է վարում ոչ բարձրաստիճան հայ քաղաքական դեմքերի հետ երբեմն զուտ «պրոտոկոլային» բնույթի դեմարշներով ցույց տալով իր դժգոհությունը Երեւանից: Շատ բան կորոշի մայիսին սպասվող Պուտինի պաշտոնական այցը Երեւան, սակայն չի բացառվում, որ մինչեւ Պուտինի այցելությունը Հայաստանի նախագահին ամենաբարձր մակարդակով ընդունելության արժանանա Վաշինգտոնում: Ամեն դեպքում, առայժմ Ռուսաստանի քաղաքականությունը Հայաստանի նկատմամբ կարելի է բնութագրել «զուսպ» եւ «սպասողական» տերմիններով:

Պատրաստեց՝
ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

Ադրբեջանի գործիչներն ընդհանուր առմամբ դրական են համարում Պուտինի այցը

ԲԱՔՈՒ, ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Ռուսաստանի նախագահ Վլադիմիր Պուտինի Բաքու կատարած այցը ցույց տվեց Արեւմուտքի քաղաքականության թուլացումը Կովկասում: «Ռուսաստանը փորձում է անհապաղ լցնել ստեղծված դատարկությունը եւ դա անում է բավականին խելացի ձեւով», հայտարարել է Ադրբեջանի արտաքին քաղաքականության գծով նախկին պետխորհրդական, քաղաքագետ Վաֆա Գուլուզադեն:

Սակայն ակտիվությունը տարածաշրջանում կորցրել է նաեւ Թուրքիան, նշել է նա: «Կարծում եմ, որ Թուրքիան, ԱՄՆ-ը, ինչպես նաեւ մյուս եվրոպական գործընկերները պետք է աշխուժանան Հարավային Կովկասում»:

Նրա ասելով, Վլադիմիր Պուտինի այցի ընթացքում հնարավոր չէր լուծել ոչ Ռուսաստանի, ոչ էլ Ադրբեջանի խնդիրները: Նրա կարծիքով, Մոսկվան ցանկանում էր լուծել Գաբալայի ռադիոտեղորոշման կայանի կարգավիճակի, Ադրբեջանում իր ռազմական դիրքերի վերականգնման, ինչպես նաեւ Ադրբեջանի սահմաններում վերահսկողություն հաստատելու հարցերը: Ադրբեջանն իր հերթին չկարողացավ ապահովել Ռուսաստանի աջակցությունը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման եւ «օկուպացված հողերի» ազատագրման հարցում:

Այդուհանդերձ, Գուլուզադեն նշանակալի է համարում Ռուսաստանի նախագահի այցն Ադրբեջան: «Դա նշանակում է, որ Ռուսաստանը հաշվի է նստում Ադրբեջանի հետ», նշել է նա: Կասպից ծովի շուրջ ձեռք բերված պայմանավորվածությունները Գուլուզադեն գնահատել է որպես «ստատուս-քվոյի օրինականացում»:

Ադրբեջանի քաղաքական կուսակցությունների առաջնորդներն ընդհանուր առմամբ դրական են համարում Ռուսաստանի նախագահի այցի արդյունքները: Ինչպես նշել է «Ազգային անկախություն» կուսակցության առաջնորդ Էթիբար Մամեդովը, դա խոշոր տերության ղեկավարի առաջին այցն էր Բաքու Ադրբեջանի անկախության հռչակումից հետո: Հարաբերությունների նորմալացումն ու տնտեսական արգելքների վերացումը ձեռնտու են երկու երկրներին, կարծում է նա:

«Ժողովրդական ճակատ» կուսակցության «բարենորոգչական» թեւի ղեկավար Ալի Քերիմովը, դրականորեն գնահատելով այցի արդյունքները ադրբեջանա-ռուսական հարաբերությունների բարելավման առումով, ափսոսանք է հայտնել, որ «չի պարզվել Հայաստանին հանձնված 1 մլրդ դոլարի ռուսական սպառազինության ճակատագիրը, լուծում չի գտել նաեւ Ռուսաստանում բնակվող ավելի քան 1 մլն ադրբեջանցիների կարգավիճակի հարցը»:

«Ադալաթ» կուսակցության մամլո ծառայության ղեկավար Էլհան Շուքյուրլյուն կարծում է, թե Կասպից ծովի եւ Գաբալայի ռադիոտեղորոշման կայանի կարգավիճակի հարցերը Ռուսաստանի նախագահի այցի ընթացքում լուծվող հիմնական հարցերից «շեղող մանեւր» են: Նա հիշեցրել է, որ ՌԴ պաշտպանության նախարար Իգոր Սերգեեւի Իրան կատարած վերջին այցի ընթացքում ձեռք էր բերվել Իրանին 3 մլրդ դոլարի ռուսական զենք վաճառելու պայմանավորվածություն: Շուքյուրլյուի ասելով, այդ զենքն Իրան փոխադրելու առավել ընդունելի երթուղին Կասպից ծովն է ու Ադրբեջանի տարածքը: Պուտինի այցի ընթացքում Կասպից ծովում նավարկության հարցերի շուրջ ստորագրված համաձայնագրերը կարող են անփոխարինների դեր խաղալ ռուսական զենքի մատակարարումներն Իրան օրինականացնելու համար, կարծում է Շուքյուրլյուն:

ԲՐՅՈՒՍԵԼ

Ջորջ Ռոբերտսոն. Կովկասը կարեւոր նշանակություն ունի Եվրոպայի կայունության եւ ՆԱՏՕ-ի համար

ՆԱՏՕ-ն ղարաբաղյան կարգավորման մեջ ԵԱՀԿ-ի հետ մրցակցելու ցանկություն չունի

ԲՐՅՈՒՍԵԼ, 11 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: «Կովկասը չափազանց կարեւոր տարածաշրջան է ՆԱՏՕ-ի համար: Այն կարեւոր է նաեւ Եվրոպայի կայունության համար», հայտարարել է դաշինքի գլխավոր քարտուղար լորդ Ջորջ Ռոբերտսոնը հունվարի 10-ին մի խումբ ադրբեջանցի լրագրողների հետ Բրյուսելում կայացած հանդիպման ժամանակ:

Ռոբերտսոնի ասելով, հունվարի կեսին Կովկասի տարածաշրջան ձեռնարկելիք այցը հիմնականում կլինի ծանաչողական եւ նախատեսում է այցելություններ «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի մասնակից բոլոր երկրներ: Արդեն հայտնի է, որ գլխավոր քարտուղարը կայցելի Հայաստան, Ադրբեջան, Թուրքմենստան: Ջորջ Ռոբերտսոնը հիշեցրել է, որ այդ ուղեւորությունը պետք է կայանար դեռեւս անցյալ տարվա սեպտեմբերին, սակայն հետաձգվեց Հարավսլավիայի իրադարձությունների առնչությամբ: Նշենք, որ 2000 թվականի սեպտեմբերին ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարը հասցրեց այցելել Վրաստան:

Լորդ Ջորջ Ռոբերտսոնի կարծիքով, Մոսկվան չի առարկի իր տարածաշրջան ժամանելու դեմ, քանի որ Ռուսաստանն էլ գործուն կերպով համագործակցում է դաշինքի հետ: «Խոսք անգամ չի կարող լինել տարածաշրջանում Ռուսաստանի եւ ՆԱՏՕ-ի շահերի բախման մասին», հայտարարել է գլխավոր քարտուղարը՝ մեկնաբանելով Վլադիմիր Պուտինի այն հայտարարությունը, թե Ռուսաստանի ազգային անվտանգության շահերը պահանջում են պահպանել իր զորքերը Հարավային Կովկասում: «ՆԱՏՕ-ն վտանգ չի ներկայացնում տարածաշրջանում Ռուսաստանի շահերի համար», ընդգծել է դաշինքի գլխավոր քարտուղարը:

Անդրադառնալով ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորմանը ՆԱՏՕ-ի մասնակցության հնարավորություններին՝ Ռոբերտսոնը նշել է, որ այդ հարցով զբաղվում է այլ կազմակերպություն՝ ԵԱՀԿ-ը եւ նրա Մինսկի խումբը: «ՆԱՏՕ-ն ԵԱՀԿ-ի հետ մրցակցելու ցանկություն չունի», նշել է նա: Նրա ասելով, ՆԱՏՕ-ն Բոսնիայի եւ Կոսովոյի հակամարտությունների կարգավորմանը մասնակցում է ՄԱԿ-ի հովանու ներքո:

Պատասխանելով Ադրբեջան-ՆԱՏՕ համագործակցությանն առնչվող հարցին՝ Ռոբերտսոնը հայտարարել է, թե Ադրբեջանը չափազանց գործուն կերպով մասնակցում է ՆԱՏՕ-ի «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրին: Նա ընդմին նշել է Եվրատլանտյան գործակցության խորհրդում Ադրբեջանի ներկայացուցչության ակտիվությունը:

Անդրադառնալով Բաքու այցի ծրագրին՝ գլխավոր քարտուղարը հաղորդել է, որ նախատեսվում են հանդիպումներ Ադրբեջանի նախագահի, վարչապետի, արտգործնախարարի ու պաշտպանության նախարարի հետ: Նա նաեւ հաղորդել է, որ այցի ընթացքում որեւէ փաստաթղթի ստորագրում չի նախատեսվում:

Խոսելով այցի ընթացքում Բաքու-Թբիլիսի-Ջեյհան նավթատարի անվտանգության ապահովման հարցը քննարկելու հնարավորության մասին՝ Ռոբերտսոնն ասել է, որ եթե ադրբեջանական կողմն այդ հարցը բարձրացնի, ապա ինքը պատրաստ է «ուշադրությամբ լսել»:

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Իսրայելական ընտրապայքարը

Մոտենում է իսրայելական վարչապետական վաղաժամկետ ընտրությունների օրը՝ փետրվարի 6-ը: Հունվարի 10-ին աջակողմյան «Լիկուդ» կուսակցությունը հրապարակել է իր ընտրական ծրագիրը, որտեղ մասնավորապես ընդգծվում է, թե «1993 թ. պաղեստինցիների հետ Իսրայելի կնքած Օսլոյի համաձայնագրերը գործնականում վաղուց մահացել են»: Այլ կերպ՝ «Լիկուդը փաստորեն գուժում է խաղաղության ողջ գործընթացի վախճանը: Փոխարենը ծրագրում նշվում է, որ ընտրվելու պարագայում այդ կուսակցության առաջնորդ Արիել Շարոնը ջանալու է պաղեստինցիների հետ հասնել «երկարաժամկետ եւ փուլային համաձայնագրի»: Բացի այդ, Շարոնը բազմիցս կրկնել է, թե որեւէ զիջում չի կատարելու Երուսաղեմի, փախստականների վերադարձի եւ հրեա վերաբնակների հիմնախնդիրներում: Նման դիրքորոշումները բավականին մտահոգիչ են, եթե հաշվի առնենք վերջին հարցումների տվյալները, համաձայն որոնց Շարոնը հաղթելու ավելի մեծ հնարավորություն ունի, քան հրաժարական տված վարչապետ Եհուդ Բարաքը, որի կեցվածքը, համեմատաբար եւ գոնե տեսականորեն, ավելի «զիջողական» է:

Բարաքի ժողովրդականության անկումը հիմնականում պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ չկարողացավ իրականացնել 1999 թ. իր ընտրական խոստումները՝ արաբների հետ խաղաղություն հաստատելու վերաբերյալ: Ընդհակառակը՝ նա իր երկիրը մտցրեց պատերազմական վիճակի մեջ, որը սպառնում է տարածվել ամբողջ տարածաշրջանում: Արդ, ավելի քան 3 ամիս շարունակվող պաղեստինյան ապստամբությունը դաժանորեն ճնշել փորձելով հանդերձ, Բարաքն իր հրաժարականը տալու օրից գիտակցում էր, որ առաջիկա ընտրություններում հաղթելու համար անհրաժեշտ է մի կերպ վերականգնել բանակցային գործընթացը պաղեստինցիների հետ եւ հնարավորության դեպքում ինչ-որ համաձայնության հասնել նախքան ընտրությունները: Այս առումով Բարաքին փորձեց փրկել Քլինթոնի վարչակազմը, որը դեկտեմբերի վերջերին հանդես եկավ իր հայտնի նախաձեռնությամբ: Սակայն պաղեստինյան առաջնորդ Յասեր Արաֆաթի վերապահումները ԱՄՆ-ի նախագահի նոր առաջարկների հանդեպ նվազեցրին Բարաքի հույսերը, որն ակնկալում էր պաղեստինցիների համաձայնության դեպքում օգտագործել Քլինթոնի նախաձեռնությունն իբրեւ խաղաթուղթ ներկայիս ընտրապայքարում:

Ըստ երեւույթին, ամերիկյան ներկայիս վարչակազմն էլ շահագրգռված է Բարաքի հաղթանակով: Դրանով կարելի է բացատրել միջինարեւելյան ամերիկացի համակարգող Դենիս Ռոսի այցն Իսրայել եւ պաղեստինյան տարածքներ՝ Քլինթոնի գահակալության ավարտից ընդամենը 10 օր առաջ: Ռոսը ջանալու է համոզել 2 կողմերին ընդունելու Քլինթոնի նախաձեռնությունը որպես հիմք հետագա բանակցությունների համար, միաժամանակ հաշվի առնելով պաղեստինյան վերապահումները: Եթե Ռոսին հաջողվի այդ քանը, ապա Բարաքի դիրքերը ավելի կամրապնդվեն ընտրապայքարում, քան հիմա են:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՄՈՎՍԵՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Մերօրյա ոչ դյուրին իրականության պայմաններում հայ շնորհալի մատաղ սերնդին օգնության ձեռք է մեկնել նաեւ «Գեւորգ Ա. Մոմջյան» հիմնադրամը, որի տնօրենն է Ռոմեն Կոզմոյանը: 1989-ից Մշակույթի գործիչների ասոցիացիայի հետ համատեղ այն իրագործում է «Նոր անուններ» ծրագիրը: Համախմբելով հայ մշակույթի գործիչներին «Գեւորգ Ա. Մոմջյան» հիմնադրամը եւ հիշատակված ասոցիացիան նպատակ ունեն աշխարհին ներկայացնել հայ մշակութային, ազգային արժեքները: Ինչպես պատմում է Մշակույթի գործիչների ասոցիացիայի նախագահ, ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ Սիլվա Մեքինյանը, «Նոր անուններ» ծրագրի առաջնային նպատակներից է ի հայտ բերել շնորհաշատ պատանի երաժիշտ կատարողների եւ հովանավորել նրանց, կազմակերպել փառատոներ եւ մրցույթներ Հայաստանում եւ նրա սահմաններից դուրս, ստեղծել եւ ընդլայնել Master-class կատարելագործման դասընթացների ցանցը, օժանդակել երիտասարդ տաղանդների հետ աշխատող մանկավարժներին՝ նպաստելով վերջիններիս մասնագիտական կատարելագործմանը, նաեւ՝ նյութապես սատար լինել շնորհալիներին կրթաթոշակի կամ այլ խրախուսանքի ձեւով:

«Նոր անունները»՝ հայ մշակույթի ի նպաստ

Ստեղծման օրից բազում հիշարժան միջոցառումներ են գրանցվել «Գեւորգ Ա. Մոմջյան» հիմնադրամի եւ «Նոր անուններ» մշակութային ծրագրի համատեղ գործունեության մասյանում: Վերջիններից նախագահներն առավելապես հիշատակում են անցած տարվա վերջին Վրաստանի եւ Ռուսաստանի հետ անցկացված համատեղ միջոցառումները: «Մեր հիմնական նպատակներից մեկն է վերականգնել եւ շարունակել բարեկամ ժողովուրդների երբեմնի բարգավաճող մշակութային կապերը, ասում է Սիլվա Մեքինյանը, համոզված եմ, որ եթե այսօր մշակութային փոխառնչությունները «մեռնեն», ամեն ինչին վերջ կլինի»: Այսպես, «Նոր անուններ» ծրագրի նախաձեռնությամբ Հայաստանում Վրաստանի դեսպանության, նաեւ ԱՕԿՍ-ի աջակցությամբ 6 շնորհալի պատանի կատարող համերգներով եկան Երեւան, որին հետեւեց երեւանցիների այցը Թբիլիսի:

Ուղեւորությանը մասնակից պատանի երաժիշտները խանդավառությամբ են պատմում հիշյալ միջոցառումների բացառիկ անկեղծ, տոնական, բարեկամական մթնոլորտի մասին, որում նրանց հնարավորություն տրվեց դրսեւորելու իրենց շնորհները եւ ճանաչելու հարեւան ժողովրդի իրենց տարեկիցներին: Գնահատանքի խոսքերի, ջերմ ծափողջույնների հետ մեկտեղ երեխաներն արժանացան պատվոգրերի՝ մշակույթի նախարարության եւ քաղաքապետարանի կողմից:

Հայաստանի «Նոր անուններ» մշակութային ծրագրի գործունեության համար խթան հանդիսացավ համանուն մեկ այլ կազմակերպության հետ համագործակցության պայմանագիր կնքելը:

Ռուսաստանի Դաշնության Մշակույթի ֆոնդի «Նոր անուններ» միջռեգիոնալ բարեգործական հասարակական հիմնադրամի անունը շատերին է ծանոթ: Նրա բազում տարիների եռանդուն կազմակերպչական-հասարակական գործունեությունն առնչվել են ոչ միայն նախկին Խորհրդային Միության, այլեւ արտասահմանյան երկրներում: Ինչպես նշում է Ռուսաստանի Մշակույթի ֆոնդի նախագահ Նիկիտա Միխալկովը, «Նոր անուններ» ծրագրի աշխարհագրական քարտեզը պարտադիր օրըստօրե պետք է ընդարձակվի, զի մշակույթը, արվեստը, հոգեւոր սնունդը չեն ճանաչում ազգային եւ որեւէ այլ սահմաններ: Հավատարիմ հիշյալ որդեգրած սկզբունքին տարիներ առաջ (երկրաշարժից անմիջապես հետո) ռուսաստանյան միջռեգիոնալ ֆոնդը պայմանագիր կնքեց Հայաստանում նորաստեղծ «Նոր անուններ» ծրագրի հետ: Ռուսաստանյան կողմից նախագահ Իրինա Վորոնովայի եւ հայաստանյան կողմից Սիլվա Մեքինյանի ստորագրած բովանդակ պայմանագիրը նախատեսում է Մոսկվայի եւ Երեւանի կողմից համատեղ ուժերի գործընթաց ի նպաստ պահպանելու, շարունակելու մշակութային կապերը, ի հայտ բերելու երիտասարդ կարող ուժերին, կազմակերպելու երկկողմ համերգներ, ցուցահանդեսներ, ստեղծագործական հանդիպումներ: Պայմանագրի, որը կենսական անհրաժեշտություն էր, կնքման օրվանից բազում ուշագրավ միջոցառումներ են եղել, որոնց բույլը պսակվեց բոլորովին վերջերս Երեւան-Մոսկվա փոխադարձ այցելությամբ: Ռուսաստանից հրավիրված շնորհալի պատանի կատարողներն իրենց արվեստը ցուցադրեցին՝ հանդես գալով երկու համերգներով: Լինելով նրանց ունկնդիր (համերգներից մեկը կայացավ Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանատանը), Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպան Ա. Դրյուկովն արձանագրեց. «Միջազգային համբավ ունեցող «Նոր անուններ» բարեգործական ֆոնդի այցելությունը Հայաստան իրադարձություն է Երեւանի մշակութային կյանքում: Այսօր հայաստանցիներն ունկնդիր եղան Ռուսաստանի երիտասարդ տաղանդներին, համոզված եմ, որ նրանց ելույթները եւ այս օրերի փոխադարձ շփումները երկար կմնան հիշողության մեջ»:

Չուշացավ եւ փոխադարձ հրավերը: «Մոսկվա ուղեւորվելու հարցում մեզ շատ օգնեց Հայաստանում Ռուսաստանի Դաշնության դեսպանությունը, իսկ ռուսաստանյան միջռեգիոնալ ֆոնդը, իրապես, ջանք չխնայեց ամենն անելու մեր երեխաներին բարձրագույն մակարդակով ընդունելու համար», ասում է Սիլվա Մեքինյանը: «Նոր անուններ» ծրագրի հայաստանցի մասնակիցները երջանիկ հնարավորությունն ունեցան մասնակցելու սիմֆոնիկ համերգների Կրեմլի Սյունազարդ դահլիճում եւ Մոսկվայի կոնսերվատորիայի մեծ դահլիճում, հաճախել այլազան միջոցառումներ եւ ցուցահանդեսներ: Հայ երեխաների համար ռուսաստանյան կողմը կազմակերպել էր Master-class հատուկ ծրագիր, որի ընթացքում Մոսկվայի կոնսերվատորիայի եւ Գնեսինների անվան երաժշտական ակադեմիայի ու դպրոցի դասարաններում նրանք մասնակիցը դարձան լավագույն մասնագետ-մանկավարժների դասերի:

Հայաստանյան «Նոր անուններ» ծրագրի մասնակիցները հանդես եկան երեք համերգներով Ռուսաստանի մշակույթի ֆոնդում, «Նոր անուններ» հյուրասրահում, Ռուսաստանում Հայաստանի դեսպանատանը: Ինչպես նշեց դեսպան Սուրեն Սահակյանը, հայ երեխաների հիշյալ ելույթները ուշագրավ եւ կարեւոր ակցիա են մեր երկու ժողովուրդների պատմա-մշակութային կապերը նորոգելու գործընթացում: Շնորհակալական խոսքով եւ երեխաներին ընծաներ տալով հանդես եկավ նաեւ ռուսաստանյան հայերի ֆոնդի նախագահ Արա Աբրահամյանը:

«Մոսկվայում մենք եւս մեկ անգամ ականատես եղանք, թե ինչ է նշանակում հոգալ, փայփայել ազգային արժեքները, մշակույթը եւ դրանց գալիք օրը՝ երեխաներին: Այն պայմանները, որոնք վայելում են Մոսկվայի շնորհալի երիտասարդ կատարողները, պարզապես բարի նախանձ են առաջացնում: Մենք ամենուրեք զգացինք, թե ինչպես է պետությունը հոգ տանում մշակույթում եւ արվեստում անդրանիկ քայլերն անող տաղանդների հանդեպ: Մոսկվայում կրթում-դաստիարակում են մինչեւ իսկ համերգասրահներում, ցուցահանդեսներում տիրող մթնոլորտը, մինչեւ իսկ քաղաքում ճաշակով (առանց հայհոյանքների եւ պատռվածքների) տեղադրված բազմաբազում համերգային ազդագրերը... Շատ անգամ ակամա ցավում ես, երբ համեմատություն ես անցկացնում այսօր մեզանում իշխող հակամշակութային ընդհանուր մթնոլորտի հետ», իր տպավորությունն է պատմում Սիլվա Մեքինյանը: Մեր երեխաների համերգներին, որոնք բացառիկ հաջողությամբ անցան, ներկա էին էլիտար հասարակություն, դեսպանատների, արտգործնախարարության աշխատակիցներ, մշակույթի ճանաչված գործիչներ, ԱՊՀ երկրների ներկայացուցիչներ, հուրախություն մեզ տեսանք նաեւ այժմ արդեն միջազգային դափնիներ ունեցող, մոսկվայաբնակ մեր «Նոր անունների» առաջին անդամներին: Ցավոք, ներկա չէին միայն Հայաստանի համապատասխան ատյանների այրերն, որպեսզի տեսնեին, թե ինչ կարեւորություն է տրվում նման մշակութային միջոցառումներին, եւ ինչպիսի մակարդակով են դրանք իրագործվում»:

Այսօր՝ նոր դարի սկզբին, հայաստանյան «Նոր անունները» «Գեւորգ Ա. Մոմջյան» հիմնադրամի սատարմամբ նոր երախտարժան անելիքների հետաքրքիր ու բովանդակալից ծրագրեր ունեն: Դրանցից յուրաքանչյուրը, թեկուզեւ փոքր, բայց եւ կարեւոր ու անուրանալի քայլեր են երկրի մշակութային մթնոլորտը բարելավելու, ինչպես եւ ազգերի մշակութային փոխառնչությունները պահպանելու շնորհաշատ գործում:

ԹԱՄԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԿԱՆԱԴԱ

Դասախոսություն հայկական ֆեմինիզմի մասին

Վերջերս իր հրատարակման 25-ամյակը բոլորած կանադահայ համայնքի «Ապագայ» շաբաթաթերթը հաղորդում է, որ պոլսահայ միության «Մէկ» մշակութային հիմնարկի նախաձեռնած դասախոսությունների շարքի հերթական հյուրն է եղել վաստակավոր մտավորական Սոնա Զեյթլյանը, որն «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում ելույթ է ունեցել հայկական ֆեմինիզմի մասին:

«Հայկական ֆեմինիզմը եւ այսօրվա հիմնահարցերը» բանախոսության առաջին մասում նա անդրադարձել է 19-րդ դարի վերջերին եւ 20-րդի սկզբներին հայ կանանց շրջանում ծայր առած մտավորական շարժմանն ու դրա հետեւանքով ազգային, քաղաքական գիտակցության խորացմանը, մշակութային ծաղկմանն ու բարեփոխիչ գաղափարների որոնմանը: Հասկանալի ոճով եւ օրինակներով հարգելի բանախոսուհին վեր է առել հայ կնոջ դերը՝ որպես ազգի զավակի, ընտանիքի մոր եւ կրթության ու դաստիարակության տարածողի, գնահատանքի խոսքերով դրվատել է պոլսահայ նվիրյալ կանանց հրաշալի հույլը՝ հանձինս Սրբուհի Տյուսաբի, Զաբել Ասատուրի, Մարի Բեյլերյանի, Արշակուհի Թեոդիկի, Հայկանուշ Մառի եւ Զարուհի Պահրիի, որոնց կրքանվեր աշխատանքի շնորհիվ հիմնվել են դպրոցներ, մամուլ եւ հավաքական մտածելակերպ: Բանախոսության երկրորդ մասում այսօրվա հիմնահարցերը՝ հայրենիք-սփյուռք ազգային վերականգնումի բնական լծակներ համարելով տկն Զեյթլյանը շեշտը դրել է ազգային եւ միջազգային ասպարեզներում քաղաքական ներկայացուցչության անհրաժեշտության վրա: Երեկոյի վերջում բանախոսուհին պատասխանել է ներկաների հարցերին:

Հ. Օ.

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Արժենտելի մատուցած ամանորյա անակնկալը:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՕՐԱՑՈՒՅՑ

Հունվարի 12

Հայոց տոմարի Արաց ամսի
Անի օրը

ՏԱՐԵԳՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՅՍ ՕՐԸ

- 155 տարի առաջ Թիֆլիսում սկսեց լույս տեսնել հայերեն «Կովկաս» շաբաթաթերթը: Հրատարակվեց 3 տարի:
- 1903 թ. Ցարական կառավարությունը ընդունեց օրենք հայ եկեղեցական գույքի եւ կալվածքների բռնագրավման եւ պետականացման մասին:
- 1933 թ. Երեւանի փողոցներում հայտնվեց առաջին տրամվայը:
- 1945 թ. կայացավ Հայաստանի կոմպոզիտորների 1-ին համագումարը:
- 1963 թ. Հայաստանի ԳԽ նախագահության հրամանագրով տեղի ունեցան վարչատարածքային փոփոխություններ. միավորվեցին Անիի եւ Արթիկի, Արտաշատի եւ Վեդու, Ղուկասյանի եւ Ամասիայի, Մարտունու եւ Կամոյի, Սեւանի եւ Հրազդանի, Սպիտակի եւ Կիրովականի, Ստեփանավանի եւ Կալինինոյի շրջանները:
- 1989 թ. ԽՍՀՄ ԳԽ նախագահության հրամանագրով ԼՂԻՄ-ում մտցվեց կառավարման հատուկ ձեւ. դադարեցվեց ժողովրդական պատգամավորների 20-րդ գումարման մարզային խորհրդի գործունեությունը (հատուկ կառավարման կոմիտեն լուծարվեց 1989 թ. նոյեմբերին՝ Ադրբեջանի ջանքերով):

ԾՆՎԵԼ ԵՆ՝

- Արամ Ամիրբեկյանը (1891 թ. Թիֆլիս), ՀՀ վաստ. արտիստ, կինոդերասան, ՀՀ եւ ՎՀ ժող. արտիստ, դերասան Դորի Ամիրբեկյանի եղբայրը:
- Վարդան Վարդանովը (Վարդանյան, 1853 թ., Թիֆլիս), ֆիզիոլոգ, Ի. Պավլովի առաջին հայ աշխատակիցը, Պետերբուրգի բժշկական դպրոցների առաջին հայ պրոֆեսորը, Պետերբուրգի ռուս բժիշկների ընկերության իսկական անդամ:
- Ծատուր Աղայանը (1912 թ., Դաշքեսան, գ. Զագլիկ), պատմաբան, գիտ. վաստ. գործիչ, պրոֆ., ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս:
- Գրիգոր Տողանյանը (1928 թ., Ստամբուլ), անասնաբույժ, գյուղ. գիտ. դոկտ., պրոֆ.:
- Մնացական Բունիաթյանը (1932 թ., Գավառ, գ. Հացառատ), մաթեմատիկոս, ԽՍՀՄ պետական մրցանակի դափնեկիր:
- Կոստանդին Մելիքյանը (1939 թ., Արտաշատ), ճարտարագետ-մեխանիկ, տեխ. գիտ. դոկտ., ՀՀ եւ միջազգային ճարտարագիտական ակադեմիաների անդամ:
- Հովհաննես Մուրադյանը (1940 թ. Երեւան), քանդակագործ, հայ ազատագրական պայքարի հերոսների մարմարե քանդակաշարի («Զորավար Անդրանիկ», «Գեւորգ Չաուշ», «Աղբյուր Սերոբ», «Մախլուտո») հեղինակը:
- Ռուբեն Մաթեւոսյանը (1942 թ., Սպիտակ), երգիչ, ՀՀ ժող. արտիստ:
- Կարապետ Թրունին (1946 թ., Երեւան) ֆիզմաթ գիտ. դոկտ., պրոֆ.:
- Լեւոն Գրիգորյանը (1952 թ., Երեւան) ֆիզմաթ գիտ. դոկտ.:

Պատրաստեց ՀԵՂԻՆԵ ՂԱՐԱԳՈՒԼՅԱՆԸ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Աշխարհի առաջնությունը կանցկացվի նոր մրցակարգով

Աշխարհի առաջնության ժամանակ, դեկտեմբեր ամսին կայացավ Շախմատի միջազգային ֆեդերացիայի (ՖԻԴԵ) նախագահական խորհրդի նիստը: Այլ հարցերի թվում քննարկվեց նաեւ աշխարհի առաջնությունների անցկացման նոր մրցակարգի հարցը: Նիստի ընդունած որոշումն ավելի քան ընդգրկուն է. այն իր մեջ ներառում է ՖԻԴԵ-ի հովանու ներքո անցկացվող ամբողջ շախմատային մրցումների կառուցվածքը: Օգտվելով «Շախմատային Հայաստան» հանդեսի ընձեռած հնարավորությունից՝ ներկայացնում ենք նոր մրցակարգը:

Նախատեսվում է, որ յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 1-ից ՖԻԴԵ-ն պետք է ազդարարի եւ լայնորեն հրապարակի աշխարհի 32 լավագույն շախմատիստների ցուցակը՝ հիմնված աշխարհի նախորդ առաջնության ընթացքում նրանց ելույթների վրա, աշխարհի չեմպիոնի գլխավորությամբ:

Լավագույն շախմատիստների այդ խումբը կձեւավորի համաշխարհային շախմատի չեմպիոնների լիգան:

Յուրաքանչյուր տարվա ընթացքում չեմպիոնների լիգայի շախմատիստների համար ՖԻԴԵ-ն կազմակերպում է Մեծ մրցանակի որակավորման մրցումների շարք եւ Մեծ մրցանակի եզրափակիչ:

ՖԻԴԵ-ի որակավորման մրցաշարերը պետք է հանդիսանան տարվա ընթացքում ամեն ամիս անցկացվող մրցումների շարք: Այդ մրցումները բաղկացած կլինեն ՖԻԴԵ-ի կազմակերպած նոր եւ գոյություն ունեցող այն հայտնի մրցաշարերից, որոնք կհամաձայնվեն հարել ՖԻԴԵ-ի Մեծ մրցանակի համակարգին: Չեմպիոնների լիգայի այն խաղացողները, որոնք առաջատար տեղեր կգրավեն այդ մրցումներում, կպարգեւատրվեն հատուկ միավորներով՝ համաշխարհային դասակարգման մեջ նրանց ընթացիկ վարկանիշը որոշելու համար:

Ամենամեծ քանակով միավորներով 14 շախմատիստներ կհրավիրվեն Մեծ մրցանակի եզրափակիչ: Այս 14 ընտրյալներին կավելացվեն 2 շախմատիստներ՝ որպես ՖԻԴԵ-ի նախագահի անվանյալներ:

Նախատեսվում է, որ այս 16 շախմատիստները պետք է մրցեն ՖԻԴԵ-ի Մեծ մրցանակի եզրափակիչում՝ դրամական մրցանակային հիմնադրամի եւ ՖԻԴԵ-ի Մեծ մրցանակի՝ Ոսկե շախմատային խաղատախտակի համար:

ՖԻԴԵ-ի բոլոր մրցումներում պետք է կիրառվի նոր ժամակարգ. 1 ժամ 15 րոպե՝ 40 քայլի համար, յուրաքանչյուր քայլին ավելացնելով 30 վայրկյան, այնուհետեւ՝ 15 րոպե մինչեւ պարտիայի ավարտը, յուրաքանչյուր քայլին ավելացնելով 30 վայրկյան:

Նախատեսվում է, որ յուրաքանչյուր տարվա ընթացքում ՖԻԴԵ-ն պետք է օգնի կազմակերպել ազգային առաջնություններ եւ չորս մայրցամաքային առաջնություններ, որոնք կորոշեն աշխարհի շախմատի առաջնության 117 թեկնածուներին, որոնց կավելանան ՖԻԴԵ-ի նախագահի անվանապես նշած 3 եւ ինտերնետ համաշխարհային ցանցում ընտրված 8 լավագույն շախմատիստները:

Ինտերնետի համաշխարհային ցանցի 8 լավագույն շախմատիստները կընտրվեն ՖԻԴԵ-կոմերս ընկերության հայտարարած ժամանակահատվածում: Այդ ընթացքում ինտերնետի համայն աշխարհի օգտատերերը հրավիրվում են խաղալու միմյանց միջեւ ՖԻԴԵ-ի պաշտոնական էջում: Նրանք, ովքեր կմիանան ինտերնետում անցկացվող մրցումներին (եւ որոնք ՖԻԴԵ-ի վարկանիշ չունեն) մեկնարկի համար կստանան ՖԻԴԵ-ի վարկանիշի 1600 կետ: Այս մրցումների ժամանակահատվածի վերջում կընտրվեն 128 խաղացողներ: Նրանք ինտերնետ-մրցաշար կխաղարկեն նոկաուտ համակարգով՝ որոշելու համար եզրափակիչի 8 մասնակիցներին, որոնք կհրավիրվեն խաղալու աշխարհի հաջորդ առաջնությունում:

Աշխարհի շախմատի առաջնությունը յուրաքանչյուր տարի կսկսվի նոյեմբերի 25-ին եւ կխաղարկվի նոկաուտ համակարգով 128 շախմատիստների միջեւ (որոնցից 8-ը՝ ինտերնետից), որտեղ բոլորը պետք է մեկնարկեն առաջին փուլից, պայքարեն 3 մլն դոլար մրցանակային հիմնադրամի համար:

Կլինի երեքշաբաթյա խաղարկություն մինչեւ կիսաեզրափակիչների ավարտը, որի փակման արարողության ժամանակ եզրափակիչի երկու մասնակիցները կհրավիրվեն խաղարկելու գույնը:

Երկու լավագույնները կմասնակցեն եզրափակիչ մրցախաղին, որը բաղկացած կլինի ութ պարտիայից:

Լեւոն Արոնյանը՝ 5-րդ տեղում

Անգլիական Հասթինգս քաղաքում անցկացվեց ավանդական՝ թվով 76-րդ շախմատային փառատոնը: Գլխավոր մրցաշարում հանդես եկան 10 շախմատիստներ: Առաջին-երկրորդ տեղերը բաժանեցին Ստյուարտ Կոնկուեստը (Անգլիա) եւ Կրիշնան Շաշիկիրանը (Հնդկաստան): Առաջին մրցանակը հանձնվեց անգլիացի շախմատիստին, որն ավելի բարձր մրցաշարին գործակիցներ ուներ: Այս մրցաշարում հինգերորդ տեղ գրավեց երեւանցի գրոսմայստեր Լեւոն Արոնյանը: Մրցաշարի լրիվ արդյունքներն այսպիսին են. 1. Ստյուարտ Կոնկուեստ, 2. Կրիշնան Շաշիկիրան՝ 6-ական, 3–4. Լյուբոմիր Ֆտաչնիկ (Սլովակիա), Մեթյու Թուրներ (Անգլիա)՝ 5,5-ական, 5. Լեւոն Արոնյան՝ 5, 6–7. Ջոնաթան Սփիլմեն, Դեննի Գորմալի (երկուսն էլ՝ Անգլիա)՝ 4,5-ական, 8. Կլաուս Բիշոֆ (Գերմանիա)՝ 3, 9–10. Ջիմ Պլասքետ (Անգլիա), Սերգեյ Սեշուկով (Ռուսաստան)՝ 2,5-ական միավոր:

Ուշադրություն դարձրեք հյուրանոցների լողասենյակի նորոգմանը

ԿԵՐԱՄԻԿԱ

Միգուցե այստե՞ղ է Ձեր բիզնեսի հաջողությունը

«Կերամիկա» ընկերությունը քրիստոնեությունը որպես պետական կրոն ընդունելու 1700 ամյակին նվիրված տոնակատարությունների կապակցությամբ *հյուրանոցային* շինարարությամբ զբաղվող կազմակերպություններին *բացառիկ* հատուկ գներով առաջարկում է լողասենյակի նորոգման համար անհրաժեշտ ամբողջական տեսականի.

կերամիկական սալիկներ, կերամիկական գրանիտ, ծորակներ, սանտեխնիկական կերամիկա, լողախցիկներ, կախովի առաստաղներ, հարդուկ տախտակներ, ջրատաքացուցիչներ, հայելիներ եւ հավելյալ պարագաներ

Դիմե՛ք մեզ, եւ մենք կանենք ամեն ինչ, որպեսզի կարողանաք ըստ պատշաճի ներկայանալ մեր հայրենակիցներին:

Հեռ. 61-63-00; Ֆաքս. 62-65-37; 52-94-49
E-mail: imex–m@mbox.intarnet.com

ԽԱՉԲԱՌ

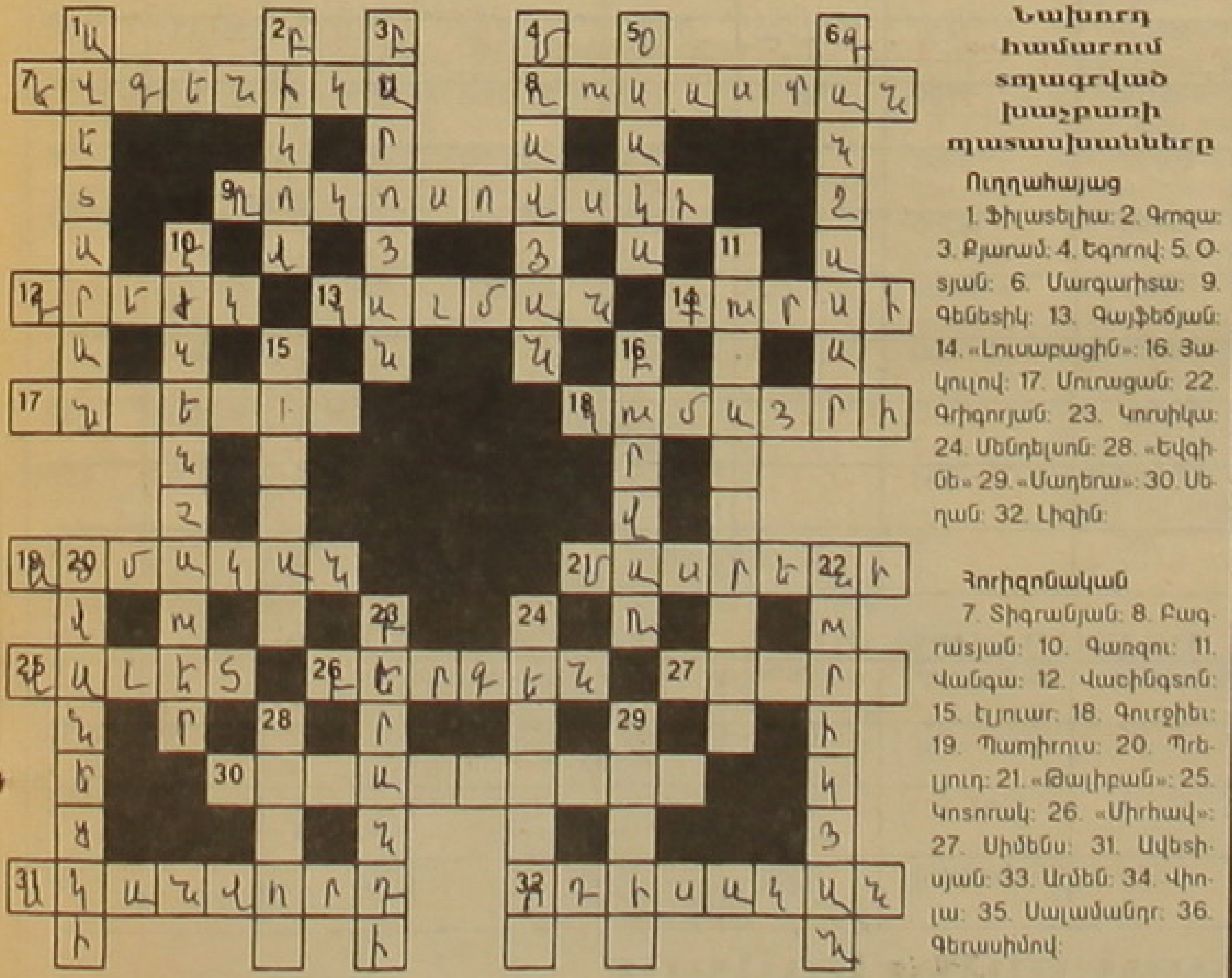

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ֆիլատելիա: 2. Գոզա: 3. Քյառամ: 4. Եզրով: 5. Օսյան: 6. Մարգարիտա: 9. Գենետիկ: 13. Գայֆեճյան: 14. «Լուսաբացին»: 16. Յակուլով: 17. Մուրացան: 22. Գրիգորյան: 23. Կորսիկա: 24. Մենդելսոն: 28. «Եվգինե» 29. «Մաղեռա»: 30. Սեդան: 32. Լիզին:

Հորիզոնական

7. Տիգրանյան: 8. Բագրատյան: 10. Գառզու: 11. Վանգա: 12. Վաշինգտոն: 15. էլյուար: 18. Գուրջիեւ: 19. Պատիռուս: 20. Պրելյուդ: 21. «Թալիբան»: 25. Կոտորակ: 26. «Միրհավ»: 27. Սիմենս: 31. Ավետիսյան: 33. Արմեն: 34. Վիոլա: 35. Սալամանդր: 36. Գերասիմով:

Հորիզոնական

7. Ուսմունք մարդկային ցեղի ժառանգական հատկանիշների լավացման մասին: 8. Գերտերություն: 9. Սովետական Միության մարշալ: 12. Անգլիացի ծովագնաց, փոխծովակալ: 13. Հունգարացի կոմպոզիտոր: 14. Հնում թոնրի վրա դրվող սեղանատիպ փայտե իր, որի կողքին նաեւ քնում էին: 17. Բարակ աղիքների բորբոքում: 18. Գյումրիի անվանումներից: 19. ԱԺՄ կուսակցության անդամ: 21. Վարդազգի թուփ: 25. Խաղաքարտ: 26. Նավահանգստային քաղաք Հյուսիսային Նորվեգիայում: 27. Որեւէ լարային գործիքի լարերի համալիր: 30. Ռուսական կինոյի աստղ: 31. Խաչբառի տեսակ: 32. Հոմերոսի ստեղծագործություններից:

Ուղղահայաց

1. Սուրբ գիրք: 2. Ռուս կինոռեժիսոր: 3. Ֆ. Դովլաթյանի «Աշրեցեք երկար» կինոնկարի գլխավոր հերոսը: 4. Հայ սովետական պետական գործիչ: 5. Քաղաք Ճապոնիայում: 6. Վանքահամալիր Արցախում: 10. ԱՄՆ-ի 34-րդ պրեզիդենտը: 11. Խորհրդային կուսակցական եւ պետական գործիչ: 15. Պատմական մարզ Ադրբեջանի հյուսիսում: 16. Եկեղեցիներում խունկ ծխելու աման: 20. Մոսկվայի էստրադայի եւ հումորի թատրոնի արտիստ: 22. Արեւմտահայ գրող, «Կարոտ հայրենի» ժողովածուի հեղինակը: 23. Գյուղատնտեսական գործիք: 24. Ֆրանսիացի կոմպոզիտոր, «Մարսելիեզի» հեղինակը: 28. Որոշ բույսերի վրա առաջացող, ընկույզից փոքր դաբաղային պարունակության նյութ: 29. Զորայր Խալափյանի «Որտե՞ղ էիր, մարդ աստծո» ստեղծագործության գլխավոր հերոսուհին:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

«Ածնկալ» արտադրական կոոպերատիվը՝ գրանցված Մաշտոցի համայնքի պետռեգիստրում, վկայական թիվ 086364:

«ՀԱՅԱԳՐՈԲԱՆԿ» ԲԲԸ

2001 թ. հունվարի 15-ից «Հայագրոբանկի» համակարգում ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանցից ժամկետային եւ ժամկետային աճող ավանդները կախված տոկոսների վճարման հաճախականության եւ ավանդի գումարի մեծության ընդունվելու են հետեւյալ տարեկան տոկոսադրույքներով

Ժամկետային ավանդներ

30 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	մինչեւ 50.0 մլն ՀՀ դրամ	մինչեւ 20.0 հազ.$	20.0հազ.$-200.0 հազ.$
Ամսական	21.0%	12.0%	12.6%

90 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	մինչեւ 50.0 մլն ՀՀ դրամ	մինչեւ 20.0 հազ.$	20.0հազ.$-200.0 հազ.$
Ամսական	24.0%	14.1%	13.0%
Ժամկետի վերջում	25.0%	14.4%	13.5%

180 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	մինչեւ 50.0 մլն ՀՀ դրամ	մինչեւ 20.0 հազ.$	20.0հազ.$-200.0 հազ.$
Ամսական	26.0%	15.6%	15.0%
Ժամկետի վերջում	27.0%	16.0%	15.6%

270 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	մինչեւ 50.0 մլն ՀՀ դրամ	մինչեւ 20.0 հազ.$	20.0հազ.$-200.0 հազ.$
Ամսական	28.0%	13.5%	13.0%
Ժամկետի վերջում	28.5%	14.1%	13.5%

360 օր ժամկետով

Տոկոսների վճարման հաճախականությունը	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	մինչեւ 50.0 մլն ՀՀ դրամ	մինչեւ 20.0 հազ.$	20.0հազ.$-200.0 հազ.$
Ամսական	29.0%	13.0%	12.0%
Ժամկետի վերջում	29.5%	13.5%	12.6%

Ժամկետային ավանդների գումարի նվազագույն չափը սահմանվում է
- 50.000 ՀՀ դրամ
- 100 ԱՄՆ դոլար

Ժամկետային աճող ավանդներ

Ժամկետ	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	
	Նախնական գումարը 10.0 մլն ՀՀ դրամից-50.0 մլն ՀՀ դրամ	Նախնական գումարը 20.0 հազ.$-100.0 հազ.$	Նախնական գումարը 100.0 հազ.$-200.00 հազ.$
90 օր	22.0%	14.4%	14.1%
180 օր	24.0%	15.6%	15.0%
270 օր	26.0%	15.0%	14.4%
360 օր	28.0%	13.5%	13.0%

Ժամկետային աճող ավանդների նվազագույն նախնական չափը սահմանվում է
- 10.0 մլն ՀՀ դրամ
- 20.0 հազար ԱՄՆ դոլար

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել «Հայագրոբանկի» բոլոր մասնաճյուղերին

Հեռ. 53-11-61, 56-23-41, 56-20-88, 52-34-10, 27-64-28, 44-86-74, 44-10-85

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՈՒՅՔԻ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՐՑՈՒՅԹՈՎ ԵՎ ԲԱԺՆԵՏՈՄՍԵՐԻ ԱԶԱՏ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅԱՄԲ ՄԱՍՆԱՎՈՐԵՑՄԱՆ Է ՆԵՐԿԱՅԱՑՆՈՒՄ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) կամ (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
1	«Գորիսի տրիկոտաժ» ՓԲԸ-ից առանձնացված «Պահեստային շինություն» ԱՇՕ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Շորին-ձոր	չի ծավալում	մրցույթ	523	523	-	չունի	14.12.00	14.12.00	16.01.01	0.22
2	«Գորիսի տրիկոտաժ» ՓԲԸ-ից առանձնացված «Տեղ գյուղի մասնաճյուղ» ԱՇՕ	Սյունիքի մարզ, գյուղ Տեղ	չի ծավալում	մրցույթ	2054	515	-	չունի	14.12.00	14.12.00	16.01.01	0.23
3	«Կոտայքխոտպաս» ՊՓԲԸ-ի «Գառնի» ճամբարի գույք	Կոտայքի մարզ, ք. Ծաղկաձոր, Սագիտովի փ.	հանգստի կազմակերպում	մրցույթ	7992	5994	-	չունի	14.12.00	14.12.00	16.01.01	0.71
4	«Հյուրանոց» ԱՇՕ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Վարդենիս	չի ծավալում	մրցույթ	79	79	-	չունի	14.12.00	14.12.00	19.01.01	0.4
5	«Մթերային խանութ», (Աբովյանի ԱՊԶ-ի օժ. տնտես.) ԱՇՕ	Կոտայքի մարզ, գյուղ Ջրաբեր	չի ծավալում	մրցույթ	596	596	-	չունի	14.12.00	14.12.00	19.01.01	2
6	«Տարոն» ՓԲԸ-ի	Շիրակի մարզ, գյուղ Ախուրյան	շինարարություն	մրցույթ	29310	11724	23448	8930	14.12.00	14.12.00	22.01.01	3.5
7	«Եղեգնաձորի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, Եղեգնաձոր, Երեւանյան 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	88815	22204	88815	8290	14.12.00	14.12.00	23.01.01	3.5
8	«Մարտունու ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Գեղարքունիքի մարզ, ք. Մարտունի, Մյասնիկյան 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	47668	11917	47668	1454	14.12.00	14.12.00	23.01.01	1.8
9	«Արմավիրի ռեզերվային նավթամթերք» ՓԲԸ	Արմավիրի մարզ, ք. Արմավիր, 1 փողոց, 27	նավթամթերքի վաճառք	ԲԱԲ	42670	25%-ից ավելի	42670	3142	14.12.00	23.12.00	26.01.01	10
10	«Երեւանի թ. 3 բեռնատար ավտոտրանսպորտային» ՊՓԲԸ	ք. Երեւան, Շիրակի 3/2	բեռների փոխադրում	ԲԱԲ	97430	25%-ից ավելի	97430	2404	14.12.00	23.12.00	26.01.01	1.8
11	Լուծարվող «Իջեւանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Իջեւան, Արցախյան 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	65878	25%-ից ավելի	65878	5265	14.12.00	23.12.00	26.01.01	12
12	«Գյուղմթերքների արտադրություն եւ վերամշակում» ՊՓԲԸ-ի գույք	Արագածոտնի մարզ, գյուղ Օշական	գյուղմթերքների վերամշակում	մրցույթ	51409.5	12852.4	-	-	22.12.00	22.12.00	26.01.01	5
13	«Ջերմուկի հյուրանոց» ՊՓԲԸ	Վայոց Ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	հյուրանոցային սպասարկում	մրցույթ	74093	18523	74093	4015	22.12.00	22.12.00	30.01.01	0.15
14	«Գլխամասային նորոգման շինարարական» ՊՓԲԸ	Երեւան, Վարդանանց 2-րդ փակ., 8ա	շինարարություն	մրցույթ	10899	2725	10899	3865	22.12.00	22.12.00	30.01.01	-
15	«Բաղնիք» ԱՇՕ	ք. Սիսիան	չի ծավալում	մրցույթ	1294	650	-	-	22.12.00	22.12.00	02.02.01	0.075
16	«Աքուն» ՓԲԸ	ք. Երեւան Գրիբոյեդովի 25	կոնդենսատորային փայլաթիթեղի արտադր.	մրցույթ	417320	82528	330112	418272	28.12.00	28.12.00	02.02.01	13.72
17	Մարալիկի «Լուսատեխնիկ» ՓԲԸ	Շիրակի մ., ք. Մարալիկ, Շահինյան 1	կենցաղային էլ. սարք. արտադր.	մրցույթ	264855	52971	211884	90388	28.12.00	28.12.00	02.02.01	8.3386
18	«Բերդի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Տավուշի մարզ, ք. Բերդ, Մաշտոցի 6	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30821	25%-ից ավելի	30821	2957	22.12.00	31.12.00	05.02.01	1.495
19	«Զանգեզուրտրանսշին» ԲԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Գալստյան 22	շինարարություն	ԲԱԲ	232841	50%-ից ավելի	147039	88009	22.12.00	31.12.00	05.02.01	2.51
20	«Սեւանի հանգստյան գոտու համալիրպաս» ՊՓԲԸ	Գեղարք. մարզ, Սեւանի առափնյա գոտի	առեւտուր, սպասարկում	ԲԱԲ	4602	25%-ից ավելի	4602	չունի	22.12.00	31.12.00	05.02.01	1.349
21	«Մեղրու ԲՈՒԱՏ»	Սյունիքի մարզ, ք. Մեղրի, Անդրանիկի 37	տրանսպորտային ծառայություն	ԲԱԲ	30575	25%-ից ավելի	30475	2666	22.12.00	31.12.00	05.02.01	0.6
22	«Մասիսի ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Մասիս, Դպրոցականների 5	բուժսպասարկում	մրցույթ	14900	7450	14900	1763.6	22.12.00	22.12.00	06.02.01	0.07
23	«Վեդու ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկա» ՊՓԲԸ	Արարատի մարզ, ք. Վեդի, Պուշկինի 14	ստոմատոլոգ. ծառայություն	մրցույթ	9077	2269	9077	1242	22.12.00	22.12.00	06.02.01	-
24	«Լեռնագործ» ՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Քարկոպ, արտադրություն	շին. իրերի	մրցույթ	49490	9898	39592	28908.9	22.12.00	22.12.00	09.02.01	16
25	«Գորիսի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Սյունիքի մարզ, ք. Գորիս, Առաքելյան 30	բեռնաուղեւորափոխադրում	մրցույթ	64798	16200	64798	7073	22.12.00	22.12.00	09.02.01	17
26	«Գյումրի ավտոնորոգում» ՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Գյումրի, Փանյան 1	տրանսպորտի նորոգում	մրցույթ	77165	15433	61732	4048	28.12.00	28.12.00	13.02.01	3.1
27	«Վարդենաշին» ՓԲԸ	ք. Վարդենիս, Լեռնագործների 18	շինվերանորոգման աշխատանք	մրցույթ	16707	3341	13365	4909	28.12.00	28.12.00	13.02.01	-
28	«Սեփական արտադրական բազա» ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Հաղարծին	չի ծավալում	մրցույթ	2042	1021	-	չունի	28.12.00	28.02.01	16.02.01	0.82
29	«Արտադրական մակերեսի վերականգնում» (փակ շուկա) ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Դիլիջան	չի ծավալում	մրցույթ	294	294	-	չունի	28.12.00	28.12.00	16.02.01	0.28
30	«Թիվ 2 արտադրական մակերես» ԱՇՕ	Տավուշի մարզ, ք. Հաղարծին	չի ծավալում	մրցույթ	700	700	-	չունի	28.12.00	28.12.00	16.02.01	3.5

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԵՆ

N	Ձեռնարկության անվանումը	Հասցեն	Գործունեության տեսակը	Մասնավորեցման ձեւը	Մասնավորեցվող գույքի գնահատվ. արժեքը (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող գույքի նվազ. գինը (%) կամ (հազ. դրամ)	Մասնավորեցվող բաժնետոմսերի քանակը	Պարտավորություններ (հազ. դրամ)	Տեղեկատ. (ազդագիր) հրապար.	Մասնավորեցման սկիզբը	Մասնավորեցման ավարտը	Զբաղեցրած հողատարածքը /հա/
31	«Աշտարակի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Արագածոտնի մարզ, ք. Աշտարակ, Գայի փ. 1	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	38181	50%-ից ավելի	38181	13279	-	-	-	0.77
32	«Ստեփանավանի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Լոռու մարզ, ք. Ստեփանավան, Բաղրամյան 145	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62735	50%-ից ավելի	62735	1644	-	-	-	17
33	«Ջերմուկի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Վայոց ձորի մարզ, ք. Ջերմուկ	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	62046	25 %-ից ավելի	62046	4730	-	-	-	2.4
34	«Արթիկի ԲՈՒԱՏ» ՊՓԲԸ	Շիրակի մարզ, ք. Արթիկ, Գործարանային 2	բեռնաուղեւորափոխադրում	ԲԱԲ	99288	25 %-ից ավելի	99288	3578	-	-	-	3,1

Մասնավորեցման Ծրագիր Հայաստանի Հանրապետությունում

Privatization Project In the Republic of Armenia

Հապավումներ. ԲԱԲ - բաժնետոմսերի ազատ բաժանորդագրություն, ԲՈՒԱՏ - բեռնաուղեւորաավտոտրանսպորտային, ԱՇՕ - անավարտ շինարարության օբյեկտ:

Ազատ բաժանորդագրությամբ եւ մրցույթով մասնավորեցմանը մասնակցելու համար խնդրում ենք դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության աճուրդի կենտրոններ հետեւյալ հասցեներով՝ ք. Երեւան, Սայաթ-Նովա 8, Մաշտոցի 42ա, հեռ. 587983, 560264,521560:

Լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու համար դիմել ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության մասնավորեցման գլխավոր վարչություն, Երեւան, Կառավարական տուն 2, /հեռ 56 29 33, 52 37 15, 56 33 42, ինտերնետային էջ. http:// www.privatization.am,tender@arminco.com/:

Հայտարարության նպատակը գովազդն է, պաշտոնական տեղեկագրերը հրապարակվել են «Հայաստանի Հանրապետություն» եւ «Ժամանակ» օրաթերթերի հատուկ թողարկումներում: Նախարարությունը ողջունում է մասնավորեցման հետ կապված Հայաստանի տնտեսության մեջ ներդրումային յուրաքանչյուր առաջարկ եւ պատրաստ է այն քննարկել շահագրգիռ բոլոր կողմերի հետ:

Web site http://www.privatization.am

Հետեւէք ՀՀ պետական գույքի կառավարման նախարարության հայտարարություններին

@rminco Global Telecommunications ԻՆՏԵՐՆԵՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» ՍՐՃԱՐԱՆՈՒՄ: Խանջյան 50: Հեռ. 575823:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիւ 65. Դասիչ 69150. Պատուէր 1369 Տպաքանակը 3000 Ստորագրուած է տպագրութեան 11. 01. 2001 Գինը 100 դրամ